24րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6466 — 14 ԱՊՐԻԼ 1907 — ՇԱԲԱԹ — 14 Րէպի-իւլ-էվվէլ 1325 — 27 AVRIL 1907 — 24me année № 6466

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ" ՕՐԱԹԵՐԹԻ Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

اره ولك

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN "ARÉVELK" CONSTANTINOPLE - GALATA

10 PARAS

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՀԱՅ ՏԱՌԵՐՈՒ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐԸ

[illegible]

դեռ: Երկաթագրի ստորաբաժանումներու մասին Տօքթ. Ֆինքի յայտնած տեսութիւնը շատ ուղիղ չէ: Փոքր-երկաթագիր անունը, զոր Գարագեան հնարած է, գիրերուն տարբեր ձեւ մը ունենալը չարտայայտեր, երկաթագրին միեւնոյն ձեւերը փոքր և մեծ գիրքով գրուած են: Այս պատճառով լաւագոյն է երկաթագիրը բաժնել 1. Հին-Մեսրոպեան, 2. Միջին-Մեսրոպեան և 3. Փոխանցման երկաթագրերու շրջանին: Միջին-Մեսրոպեան երկաթագիրը հինէն կը տարբերի միացման ուղիղ և անկիւններ կազմող գիծերով. իսկ փոխանցման երկաթագրին մէջ խառն են նաեւ բոլորգրի ձեւեր:

Բոլորգիրն ալ զարգացման երեք որոշ շրջաններ ունի. հին-բոլորգիր մինչեւ ԺԴ. դար, միջին-բոլորգիր մինչեւ ԺԷ. դար և Նոր-բոլորգիր ԺԸ. դարէն ասդին: Եւրոպական իմաստով սխալ է մեր արդի տպագիրը բոլորգիր անուանել, ինչպէս որ արդարացի կերպով նկատած է Տօքթ. Ֆինք, որովհետեւ մեր գրչագրերու և տպագրերու բոլորգիրը անկիւնաւոր ձեւեր կը ներկայացնէ: Հին բոլորգիրը միջինէն կրնան միայն զանազանել շատ վարժ աչքեր, այնքան չնչին են անոնց տարբերութիւնները: Նոր-բոլորգիրը միջինէն տարբերել շատ աւելի դիւրին է քան միջինը՝ հինէն:

Նոտրգիր այժմ շատ քիչ կը գործածուի տպագրութեան մէջ, և շատ մը տառերու, օրինակի համար, ու սր, գր դր, աւ տր նմանութեան պատճառով յաճախ տառասխալներու առիթ կ'ընծայէ: Նոտրգիրն ալ հին և նոր կամ փոխանցման շրջաններ ունեցած է, զոր գրչագրերու ընթերցման վարժ աչքեր կրնան դիւրաւ որոշել:

Շեղագիր գրչութեամբ տպագրութիւն մը բնաւ ունեցած չենք: Շեղագիրը ԺԸ. դարու ծնունդ է և այժմ ամենուրեք ընդհանրացած է իբր սովորական գրչութեան գիր:

Մեր այս տեսութիւնները շատ մը կէտերով կը տարբերին Տքթ. Ֆինքի յայտնած կարծիքներէն: Իր ուսումնասիրութեան վերջաւորին մէջ յարգելի գերման գիտնականը կարեւոր հարց մըն ալ կը շօշափէ: Եթէ գրչագիր մը թուական չունենայ՝ կարելի՞ է միմիայն գրչութեամբ անոր մօտաւորապէս ո՛ր դարու գործ ըլլալը որոշել: Տքթ. Ֆինք գրեթէ անկարելի կը համարի այս որոշումը: Գրչագիրներով զբաղող ամէն մարդ անշուշտ յաճախ կը ստիպուի այս հարցը ինքնիրեն տալու: Ըստ իս անթուական գրչագրերուն ժամանակը անկարելի չէ մօտաւորապէս որոշել. ամէն պարագայի մէջ սակայն դարու մը սխալ կրնայ գործուիլ: Ինչպէս մեր օրերուն նոյնպէս ալ հին ատեններ գրիչներուն գիրերը բնականաբար անհատականութեան դրոշմ կը կրեն. այս զանազանութիւնն եւս պէտք է նկատի առնել անթուական գրչագրի մը ժամանակը որոշելու ատեն: Մեր վերեւ յիշած հինգ գլխաւոր բաժանումները և անոնց ստորաբաժանումները նկատի առնելով անկարելի չէ գրչութեան ժամանակը մօտաւորապէս որոշել:

Հայ տառերու ձեւերուն հնութեան մասին խօսելէն ետքը անհրաժեշտ է նաեւ քանի մը խօսք ըսել հայ խազերու կամ ձայնանիշերու մասին, որոնցմով զարդարուած են մանաւանդ հայ գրչագիր շարականներ և Գանձարաններ ու տաղարաններ: Մինչեւ այժմ դեռ ԺԳ.րդ դարէն առաջ գրուած շարական մը կամ Գանձարան մը գտնուած չէ և շատ ալ հաւանական չի թուիր որ ԺԱ. դարէն առաջ այդպիսի ձեռագիր մըն ալ գտնուի: Ամէն պարագայի մէջ սխալ մը գործած չենք ըլլար, երբ այս իրողութեան վրայ յենլով յայտարարենք թէ հայ խազերու կամ ձայնանիշերու գործածութիւնը Շնորհալւոյ օրով կամ անկէ ետքը տեղի ունեցած է և մանաւանդ ԺԶ.—ԺԷ.րդ դարերուն մէջ շատ ընդհանրացած է թէ՛ շարականներու և թէ՛ Գանձարաններու կամ տաղարաններու մէջ: Տ. Կոմիտաս Վրդ., որ մասնաւոր ուսումնասիրութեան նիւթ ըրած է Հայոց եկեղեցական երաժշտութիւնն ու խազերը, կ'ըսէ որ ձեռագրերուն մէջ եղած բոլոր խազերուն թիւը մօտաւորապէս 120ի կը հասնի և թէ ինք անոնցմէ 80ին նշանակութիւնը գտած է: Ուրիշ առթիւ ալ արդէն մենք չեշտեցինք որ այս խազերը մեր Եկեղեցւոյ հոգեւոր հայրերու յղացումը չեն, և անոնք յունականներէ փոխ առնուած են: Յոյները Ե.րդ դարուն այսպիսի նշաններ կը գործածէին Աւետարաններու ընթերցման կամ եկեղեցւոյ մէջ արտասանութեան համար: Բրոֆ. Բրեգորիուս (Հալէ) իր հմտալից մէկ աշխատութեան մէջ ցուցուց որ յունական այս արտասանութեան նշաններն ալ եբրայականէն ծագած են:

Հաւանականաբար Հայ Եկեղեցին ալ այս խազերը յունականէն փոխ առաւ ԺԲ.—ԺԳ.րդ դարերուն մէջ: Ասոր ապացոյց կարելի է համարել հին խազերու կամ ձայնագրութեան նշաններու թէ՛ յունական և թէ հայ եկեղեցական երաժշտութեան մէջ միեւնոյն նպատակներուն ծառայելը, այսինքն՝ երկու Եկեղեցիներու խազերն ալ կ'արտայայտեն 1) ձայնանիշեր (դոնոյ), 2) տեւողութիւն (խրոնոյ), 3) չնչառութիւն (բնէօյմաթա), 4) ձայնախաղ (բաքէ, mouvement): Այս պարագան մասնաւորապէս նշմարած է նաեւ Բրոֆ. Ֆլայշէր իր Neumenstudien վերնագիրը կրող գործին մէջ, որ լոյս տեսաւ 1895ին ի Լայպցիկ:

ԳՐԱՄԸՐ

ՕՐՈՒԱՆ ՆՇՄԱՐՆԵՐ

ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ ԵՒ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ. — ՆԵՐՀԱԿ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — «ՀԱՅԱԳԷՏ»ԻՆ ՄԱՀԸ:

Հիւանդանոցին Քօնսէրը և Պէրպէրեանին Ցուղարկաւորութիւնը երկու հանրային հանդէսներն եղան, — մէկը գեղարուեստական ու միւսը... մեռելական, — որոնք իրենց վրայ դարձուցին ամէնուս ուշն ու ուրուշը, վերջացող եօթնեակին սկիզբը: Եւ որչափ ալ փափագող ըլլամ, այս շաբաթական Քրոնիկիս մէջ, խօսք տալու տխուր նիւթերէ, անհնար է որ անգամ մըն ալ կանգ չառնեմ ողբացեալ գրագէտ-ուսուցչապետին դագաղին առջեւ, վայրկենական տպաւորութիւն մը արտայայտելէ ետք Բէթի-Շանի թատրոնին տրուած այցէ մը, կիրակի ցորեկ: — Այդ այցը, գեղարուեստական վայելքի և հաճոյքի տպաւորութիւն մըն էր համակ, ինչպէս կ'ունենանք ամէն տարի, բարեգործութեան տաք ներշնչումովը ողողուած: Տաք՝ ոչ միայն բարոյապէս ու հոգեկան կերպով, այլ նաեւ ֆիզիքապէս: և արդարեւ, սրահը՝ իր բոլոր օթեակներով այնքա՛ն լեցուն է հոծ բազմութեամբ մը, և մանաւանդ գեղեցիկ սեռը այնքա՛ն լայն տեղ մը կը գրաւէ հոն, իր շքեղ արդուզարդերովը և աշխարհիկ ցուցադրութեամբը, որ արտաշնչուած տաքութիւնը զգլխիչ կը դառնայ պարզապէս: Կավերուն լոյսը, բեմին գեղեցիկ sէfonը, Պլիւթնէրի հոյակապ դաշնակը որ տարածուած է անոր մէկ անկիւնը, — լուռ առիւծի մը պէս որ քիչ ետքը պիտի մռնչէ, — եղանակին վերջին նորաձեւութիւնը ինքնատպող գլխարկներն ու ժանեակները որոնք կ'ուրուագծեն շնորհալի դէմքեր, խօսակցութիւնները, երթեւեկները՝ օթեակէ օթեակ, հիւրամեծարներուն քաշած չարչարանքը՝ աթոռ մը ճարելու համար յետամնաց տիկնոջ մը որ ոտքի վրայ կեցած է բաղդեկին մուտքին մօտ, ասոնք ամէնքը սովորականէն տարբեր մթնոլորտ մը կը կազմեն մեր առօրեայ կեանքին մէջ. և բնական էր որ հետաքրքրուէինք ու համակրէինք:

Կեդրոնականի երգչական խումբը, — վասն զի եկեղեցիէն թատրոն փոխադրուելով՝ «դպրական»ը վերածուեցաւ «երգչական»ի, — իր սեգ կեցուածքովը, սեւ մաքուր հագուածքովը ու ներդաշնակ երգուածքովը առաջին նորութիւնը եղաւ զոր Հոգաբարձութիւն և Կարգադիր Մասնախումբ ընծայեցին հանրութեան, առանց գրելով այն նախապաշարումը որուն համեմատ՝ գեղեցիկ ձայն ունեցողը՝ անգամ մը որ կրօնային երգեցողութեան նուիրած է ինքզինքը, ա՛լ «տիրացու» պէտք է մնայ ու տաճարէն դուրս չելլէ: Եւրոպայի մէջ, Օբերայի թէնորները եկեղեցի կ'երթան մասնակցելու պատարագի երգեցողութեանց ու աշխարհիկ դաշնակահարներ երգեհոնը կը վարեն տաճարին: Ինչո՞ւ, փոխադարձաբար, մեր մէջ ալ եկեղեցիին դպիրները չերթան մասնակցիլ նուագահանդէսի: Այս մտածումը, իր անդրանիկ գործադրութեամբ, նուիրագործուեցաւ միանգամ ընդ միշտ, և այս առթիւ շնորհաւորելի է Կեդրոնական Վարժարանի խնամակալութիւնը՝ այսքան յաջող երգիչներ հասուցած ըլլալուն համար:

Յետոյ կ'ողջունենք Սինանեան «եռախումբը»—եթէ կարելի է այսպէս թարգմանել Ցայտագրին «trio»ն—վարժ և ճարտար, որպէս միշտ, և Օր. Գավանօզեանը, ճկուն ձայնով որուն ելեւէջները արուեստին պահանջուած բարձրութիւններուն հասան, առանց ճիգի: Նորութիւն մըն էր նաեւ Տիկին Լըքօնթէ-Մաքլէօը, մանկամարդ ու արուեստագէտ Ֆրանսուհին որուն երեւումը, բեմին վրայ, չես գիտեր ի՛նչ դիւթիչ տպաւորութիւն մը առաջ բերաւ ամբողջ սրահին մէջ: Առանց կեղծ չիկնումի, առանց թեթեւումի, հաստատ քայլերով իր յառաջացումը, իր խոնարհելու ձեւը, թէեւ քիչ մը սառնական՝ բայց ինքնավստահ, իր նըստուածքը և իր փարիլը սիրելական ու հսկայ տաւիղին, — զոր կ'ընդգրկէր գրեթէ, — առջի վայրկեանէն համակրութեան հօսանք մը ստեղծեցին հանդիսականներուն մէջ. ու սկսաւ նուագել, վարպետի մը մատներով, երբեմն զօռ ու անհղադոյ, երբեմն զուշ ու մեղմօրօր դարձնելով Harpeին նրբին թելերը, մերթ որոտում մը ու մերթ խոխոջանք մը ստեղծելով, ինք ալ՝ շունչը բռնուած գրեթէ, գգուելով ու ապրելով իր նուագած եղանակին հետ, մագնիսացածի մը երեւոյթով: Յետոյ, իր հեռացումը ու վերադարձը որոտնդոստ ծափերու մէջ, և իր շնորհալի խոնարհումը բարձրահասակ ու դիւրաթեք մարմնովը զոր կ'ուրուագծէր մետաքսեայ սպիտակ ու երկարատուն շրջազգեստը և որուն մէջ այնքա՛ն գերազանցել գիտեն Ֆրանսացի արուեստագիտուհիները: Պ. Հէկէլ, Բերաչիներուն ծանօթ դաշնակահարը, իր ճարտար նուագումով վերջինը կ'ըլլար նուագահանդէսին մասնակցող արտիստներուն, — թէեւ արժանիքով առաջինը: Գեղարուեստական ընտիր ցերեկոյթ մը, մէկ խօսքով, եւ 900 ոսկիի մօտ հասոյթ Հիւանդանոցի պատսպարեալներուն համար:

Բայց քիչ մնաց կը մոռնայի թէ նոյն այս էջերուն մէջ, այնքան ձեռնհասօրէն գրուած compte-rendu մը տուաւ արդէն Արեւելք, իր երկուշաբթիի թիւովը իսկ: Կ'աճապարեմ ուրեմն ընդհատել, այս քանի մը տողերն ալ, իբրեւ տպաւորութեան բաժին մը կցելով անոր:

⁂ Տպաւորութիւններուն ամենէն բուռնը ու ամենէն տխուրը զոր կրեցինք, երեքշաբթիի այցելութիս էր մեր սիրեցեալ Ռէթէոս Պէրպէրեանի դագաղին: Հրապարակագրի կեանքիս մէջ ներկայ գտնուած եմ բազմաթիւ յուղարկաւորութիւններու, հանրային ծանօթ մարդոց, բայց շատ քիչեր անոնցմէ ունեցած են այն ժողովրդային հանգամանքը որով յատկանշուեցաւ գրագէտ-ուսուցչապետինը: Զիւնախառն անձրեւը, ցուրտը ու փոթորիկը տխուր երեւոյթ մը տուած էին այն առտուն Սկիւտարի, որուն ամառնային այցելուները այնքան գեղածիծաղ կը նկարեն սովորաբար այդ բարձրադիր կանաչագեղ արուարձանը: Նաւամատոյցէն, ցեխերու լճակի մը մէջ կը գտնէինք ինքզինքնիս, երկու ընկերներ, և շուարած մնացեր էինք, երբ օտարազգի կառապան մը իր կառքը մօտեցուց մեզի՝ ըսելով «Պէրպէրեան էֆէնտիին յուղարկաւորութեանը պիտի երթա՞ք, այնպէս չէ՞. ներս մտէք»: Կառապաններն իսկ իմացեր էին օրուան դէպքը: Ու ներս մտանք, կամ աւելի ճիշդը՝ դողդղալով կծկտուեցանք միաձի կառքին մէջ որուն պատուհաններուն տեղ մոմազած կտաւի ծուէններ կախուած էին, ջրաթաթախ ու պատառուն: Այս ալ թղթակցի պարտականութիւն մըն էր զոր կատարելու էի՝ իմ անձնական յարգանքի զգացումէս զատ: Ու վերելքը սկսաւ, դանդաղ, դժուարին վերելք մը, որ կը յիշեցնէր ինծի Սկիւտարի ուրիշ մէկ տաղանդաւոր ու վաղամեռ զաւկին՝ Պետրոս Դուրեանի՝ վշտայացունց երգը.

Կառք մը կ'անցնի դագաղի պէս յամրընթաց

սա տարբերութեամբ որ, մէջը ընկողմանած դիակներու տեղ՝ այր մարդիկ նստած էինք: Կէս ժամու հեւիհեւ գնացքէ մը ետք, կը հասնինք Ս. Խաչ եկեղեցիին դուռը: Բակը կամ սալարկուած պարտէզը ջուրով ողողուած և տղմոտ, տխուր երեւոյթ մը կ'ընծայէ ինքնին. Ժամկոչներ կ'երթեւեկեն ու քահանաներ իրենց փիլոնները կը ծրարեն. Ներսը, տաճարին մէջ, սառուցիկ ցուրտ մը կը տիրէ. ընկուզենիէ դագաղը, դեռ առանց պսակի ու առանց կերոններու, իր մերկութեանը մէջ աւելի՛ կը սաստկացնէ այդ ցրտութիւնը որ մարդուս ոսկորներուն կ'ազդէ: Թաղականներ, խմբագիրներ և «հիւրամեծարներ» ցանցառ թիւով կեցած են հոն, տենդոտ ու տխուր ոգեւորութեան մը մէջ: Չես գիտեր ի՛նչ սարսռազդեցիկ պարզութիւն մը կար այդ բնական տեսարանին մէջ, որուն քիչ ետքը հանդիսաւոր երեւոյթ մը պիտի տար յուղարկաւորութեան հանդէսը. բայց այդ վայրկեանին, բո՛ւն իսկ մահն էր որ կը կերպարանաւորուէր տաճարին մէջտեղ: Շատ չանցած, փսփսուք մը կը սկսի.— «Պատրիարք Սրբազանը եկաւ»: Մեծ յուղարկաւորութիւններու պահուն, վարժուած ենք տեսնելու Պատրիարքական մուտքը, հանդիսաւոր կերպով, եկեղեցականներէ շրջապատուած, աթոռոցութեանց սկսելու վայրկենին. այս անգամ, Օրմանեան Սրբազան, ինքն ալ խորապէս զգածուած, անշուք կերպով կուգար, նոյն իսկ բարապանները դուրսը ձգած, սգաւորի մը պէս, և կը մօտենար դագաղին, աղօթք մը մրմնջելու. յետոյ, իր սովորական աշխոյժով, կը կարգադրէր յուղարկաւորութեան նախապատրաստութիւնները, մինչեւ իսկ նստարաններուն տեղաւորմանը հսկելով. զինքը անձամբ չճանչցող մը,—ինչ որ հազուագիւտ պիտի ըլլար գտնել Պոլսոյ մէջ, — այդ վայրկեանին Պատրիարքը պիտի շփոթէր պարզ վարդապետի մը հետ, որ Պէրպէրեան սաները շուրջը բոլորած՝ յորդորական կը խօսէր անոնց, հայրական շեշտով մը: Ու այսպէս, պարզ, տխուր ու սգաւոր մնաց Օրմանեան Պատրիարք, այն օրը, մինչեւ իրիկուն, թէ՛ աթոռոցութեանց պահուն, իր հոգեցունց դամբանականովը, որուն մէջ մտերմիկ ու անկեղծ շեշտ մը կար, թէ՛ Պէրպէրեան վարժարան կատարած այցելութեամբը, ուր զգայացիկ այրի կնոջ մը ու դալկահար և արտասուաթոր որբ աղջկան մը մնարներուն մօտ գտաւ ինքզինքը, և սփոփեց զանոնք իր տաք շունչովը ու ոգեւորիչ խօսքերովը:

Բայց, ոգեւորութեան մեծագոյն բաժինը դպրոցին նուիրեց, սաներուն, ուսուցիչներուն, տեսչութեան, ինքը հայր ու խնամակալ կանգնելով, և պատուիրելով ամենուն որ սուգը սրտերնուն խորը պահեն՝ և իսկոյն սկսին դասախօսութեանց: Ասկէ աւելի մխիթարական պարագայ մը չէր կրնար ներկայանալ Պէրպէրեանի նման բազմարդիւն դաստիարակի մը մահուան առաջ բերած անագին վշտին յաջորդ օրը: Եւ այս մխիթարութեամբ վերադարձանք, յուղարկաւորներս, նոյն իրիկունը մեր տեղը, առտուան ձիւնախառն փոթորկին ու խիտ անձրեւին մըտրակումին տակ, տիղմերուն ու ջրակոյտերուն մէջէն, բայց նուաղ ընկճուած՝ մտածելով թէ Պէրպէրեան վարժարանը պիտի յարատեւէ Պատրիարք Սրբազանին անմիջական հոգածութեանը շնորհիւ: Այս գաղափարով պիտի մխիթարուին անշուշտ իր զաւակներն ու սաներն ալ:

⁂ Գոնսէզով մը սկսայ և կ'ուզէի Ծաղկազարդով վերջացնել, վաղուան տօնը, տօնը ձիթենիի ոստերուն, տօնը զարնանամուտին ու զատկամուտին որ այնքան գրգալի է ու բաղձալի, և որուն համար կարելի է ամբողջ էջ մը լեցնել՝ նոյն իսկ առանց կրօնական յօդուածագիր մը ըլլալու, երբ յանկարծ կուգան իմացնել Տիմիդրիոս էֆ. Զօլաքիտէսի մահը: Ու կը մտածեմ, առաջին տպաւորութեամբ իսկ, թէ պատահական մահերու մէջ իսկ ներդաշնակութիւններ կը գտնուին երբեմն: Պէրպէրեանի մահուան վրայ շաբաթը չբոլորուած, գերեզմանին ցուրտ հողը գրկելու կ'երթայ նաեւ իր սիրելագոյն ու երիցագոյն բարեկամը, իր ուսուցիչը յունարէնի և իր դպրոցին ալ ուսուցիչը: Ֆէնէրի մթնոլորտին մէջ մեծցած ու զարգացած այդ պատուական Յոյնը՝ Գումգաբուի մէջ մեծցած ու զարգացած որ և է Հայէ չէր տարբերեր իր անկեղծ սէրովը մեր Եկեղեցիին ու մեր համայնքին նկատմամբ: Իր պաշտօնական ու անպաշտօն դիրքերովը, Ֆէնէրի Պատրիարքարանին մէջ մեր Պատրիարքարանը կը ներկայացնէր շատ մը պարագաներու մէջ. և փոխադարձաբար: Մտերիմն էր նաեւ հայ խմբագրութեանց, որոնց կ'այցելէր յաճախ որքան ատեն որ հիւանդութիւնը չէր ընկճած զինքը. մեր Խորհրդատետրը յունարէնի և Յունաց Պատրիարքարանին ամուսնական օրէնքը հայերէնի վերածած, և ուրիշ բազմաթիւ տետրակներ հրատարակած հայերէն-յունարէն, «հայագէտ Տիմիդրիոս էֆէնտին» անկեղծ միջնորդ մը եղած էր երկու «Քոյր Եկեղեցի»ներուն միջեւ: Կարելի չէ մոռնալ Զատկի ու Ծնունդի իր այցելութիւնները մեր Պատրիարքարանին, «Տիեզերական Պատրիարքին» ընկերակցութեամբ, երբ երկրորդ կամ երրորդ կառքին իջնելով, վեր կ'ելլէր հապճեպով, ամառ ձմեռ գորշագոյն բալթօ մը հագած, կոլիկ պարկեշտ մարդու երեւոյթով — որպէս էր իրօք — հանդարտիկ քալուածքով, խոնարհ կերպարանքով, և կուգար կանգնիլ երկու Հոգեւոր Պետերուն մէջտեղ, փոխադարձաբար թարգմանելու համար անոնց շնորհաւորական բանախօսութիւնները: Իսկ իր դերը բո՛ւն իսկ մեր և Յունաց Մայր եկեղեցիներուն մէջ էր ուր հանդիսաւոր ձեւ մը կ'առնէր, երբ հայերէնէ յունարէնի և յունարէնէ հայերէնի կը թարգմանէր Պատրիարքներուն քարոզը, հազարաւոր ժողովրդեան բազմութեան ներկայութեամբ, որոնք իր շրթունքներէն կախուած կը մնային: Տարուան այդ երկու օրերը՝ Զօլաքիտէս էֆ.ին կենաց փառապսակը կը կազմէին: Անգամ մը, իբր եօթը տարի առաջ, Զատկին, շըփոթած՝ գունատած տեսանք զինքը, երբ Եօաքիմ Պատրիարքին հետեւողութեամբ վեր ելաւ մեր Պատրիարքարանին սանդուխներէն:

—Ի՞նչ ունիս, Զօլաքիտէս էֆէնտի, հարցուցինք մտերմաբար:

—Մեծ բան մը չէ, բայց վերջապէս դժուար պարագայ. Պատրիարքնիս այնքա՛ն զբաղած էր այսօր, որ Ֆէնէրէն մեկնած պահուն դեռ պատրաստած չէր իր բանախօսութիւնը և ճամբան՝ կառքին մէջ նօթագրեց կապար գրիչով. մինչդեռ կանուխէն պէտք էր ինծի տար բնագիրը՝ թարգմանելու համար:

Ասով հանդերձ, ընդունելութեանց պահուն, Զօլաքիտէս էֆ.ին արիւն քրտինք թափելով, յաջողեցաւ մէջէն ելլել, յանպատրաստից բաւական մաքուր հայերէնի մը վերածելով, բերանացի, Տ. Եօաքիմ Սրբազանին բարձր ոճով ճառը:

Տիմիթրիոս էֆ. Զօլաքիտէսի մահուամբ ինքնատիպ ու եզական տիպար մը կը պակսի յոյն և հայ համայնքներուն մէջէն, որուն յաջորդ մը գտնել դժուար պիտի ըլլայ, եթէ ոչ անկարելի: Ողջ՛րթ այդ բարի ու անկեղծ ծերունիին յիշատակին ալ,—բարեկամը հին խմբագիրներու, — որ Սամաթիոյ մէկ անկիւնը հոգին աւանդեց,—մոռցուած մը՝ ինք ալ՝ իր կեանքի վերջին տարիներուն մէջ, զոր մահը միայն կուգայ յիշեցնել մեզ, ինչպէս տխուր ճակատագիրն է մեկէ աւելի գրական պարկեշտ աշխատաւորներու:

ԳԱՄԻՐ

ԺԱՄԱՆՑԻ ԲԱԺԻՆ

ԶՈՒԱՐԹ ՆՕԹԵՐ

ՊԷ՞ՏՔ Է ՏՂԱՔԸ ԾԵԾԵԼ

Չէ՛,—պիտի պոռայ ամէնքդ մէկ՝ արդէն չափազանց գայթակղած ըլլալով Պոլսահայ վարժարաններու մէջ վերջերս ծագած ծեծի խնդիրներէն:

Չէ՛,—պիտի պատասխանեն ծնողքները, որոնք իրենց զաւակները մէյմէկ հրեշտակներ կը դաւանին միշտ:

Չէ՛,—պիտի պատասխանեն ընկերաբան-յօդուածագիրները՝ ժամանակին իրենց ճաշակած ծեծերը վերյուշելով և իրենց հակափորին վրայ տակաւին զգալով այդ հինաւուրց ծեծերուն անտեսանելի կոտտացումը:

Չէ՛,—պիտի պատասխանեն Ուսումն. Խորհրդոյ յարգելի անդամները, առարկելով որ՝ ծեծի դրութիւնը չկայ Ֆրէօպէլեան մանկավարժական դրութեան մէջ:

Չէ՛,—պիտի պատասխանեն դպրոցական տղաքը մանաւանդ, որոնց գործին բնաւ չի գար այդ վարդապետութիւնը ծափահարել:

Այո՛,—պիտի պատասխանեմ սակայն ես, հակառակ ժամանակին շատ մը ծեծեր կերած ըլլալուս և հակառակ այդ ծեծերէն ո՛ և է բարոյական օգուտ մը տեսած չըլլալուս:

Այո՛, պէտք է տղաքը ծեծել, որովհետեւ... «ծեծը դրախտէն ելած է», կ'ըսէր մամիկս:

Թերեւս, երբ վաղը իմ ալ զաւակս ծեծեն վարժարանին մէջ, ես ալ պոռամ կանչեմ ձեզի հետ և ծեծ տուող վարժապետը պատժել տամ:

Սակայն, հիմա որ ո՛չ զաւակ ունիմ, ո՛չ ալ... ունենալու միտք, կրնամ չէզոքօրէն ճառել այս խնդրի մասին:

Երբ իմանանք թէ վարժապետ մը իր աշակերտներէն մէկը ծեծեր է, անմիջապէս կը սկսինք աղաղակել, առանց անգամ մը բարեհաճելու խորհրդածել թէ արդեօք տղան ալ ի՛նչ ըրած է վարժապետին:

Որովհետեւ, համոզուեցէ՛ք թէ վարժապետ մը իր հաճոյքին համար չէ՛ որ երբեք կը ծեծէ տղայ մը:

Բառդի մը տոմբնօ խաղալու պէս ալ տղայ մը չի ծեծուիր:

Ծեծելու համար պէտք է ինքզինքէն ելլել:

Ինքզինքէն ելլելու համար պէտք է բարկանալ, զայրանալ, փրփրալ, կատղիլ եւայլն:

Արդ, ի՛նչ փոյթ վարժապետին իր արիւնը տակնուվրայ ընել և ինքզինքէն ելլել, երբ ատանկ բանի մը պէտք չկայ:

Քիչ մը անկողմնակալ ըլլանք, պարոննե՛ր, և չփութա՛նք միշտ մեր վարժապետները դատապարտել, որովհետեւ... 400 ղրուշ ամսական մը ունին միայն:

Տղաք կան որ կրթուելու համար անպատճառ ծեծի կը կարօտին:

Եթէ ծեծով ալ կրթուելու չըլլան, ա՛լ... վրանին բարի՛:

Անէքտոտ մը.—

Այսօր, մեր պանդոկին բալլը-s'օբը եկաւ նստիլ շնորհալի մայր մը իր ութըտասը տարու զաւկին հետ:

Մայրիկը պատրաստուեցաւ ճաշել, իր քովիկը նստեցնելէ վերջ իր զաւակը:

Պզտիկը սկսաւ յանկարծ ճչալ՝ սուր աղաղակներ արձակելով:

—Ի՞նչ կայ զաւակս, փութաց հարցնել մաման:

—Դուն կերակուր չպիտի՛ ուտես, չպիտի՛ ուտես, չպիտի՛ ուտես... հի՛ւ հի՛ւ հի՛ւ:

—Բայց, զաւա՛կս, դուն ալ չպիտի ուտես:

—Ես պիտի ուտեմ, բայց դուն չպիտի ուտես. հի՛ւ հի՛ւ հի՛ւ:

—Ամօ՛թ է, զաւակս մի՛ լար:

—Դուն բան չպիտի ուտես, կ'ըսեմ կոր. հի՜ հի՜ հի՜։

Եւ սկսաւ աւելի ուժով լալ։

—Բայց անօթի եմ զաւակս։

—Ինչ ընեմ. չպիտի՛ ուտես, չենէ կուլամ. հի՜ւ հի՜ւ հի՜ւ։

—Լաւ՛ զաւակս, քեզի չզօլա առնեմ պիտի։

—Չպիտի՛ ուտես, չպիտի՛ ուտես...

Ու պզտիկը կը պօռար կը կանչէր ճաշասեղանին վրայ՝ մեր ամէնուս ախորժակը գոցելով, մինչ ես անհուն փափաք մը ունէի փառաւորապէս ծեծելու այս պզտիկը։

Մայրիկը ստիպուեցաւ սեղանէն ելլել առանց բան մը ուտելու։

Հիմա, ըսէ՛ք, ծեծը դրախտէն չէ՞ ելած։

ԿԱՂԱՕԾ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ

ԵԿԱՄՈՒՏԻ ՏՈՒՐՔԸ

Պալֆուրի Դահլիճին մէջ ելմտական նախկին նախարար Պ. Օսթէն Չէմպըլէն, երկուշաբթի օրը, Երեսփ. Ժողովին մէջ քննադատեց ելմտական արդի նախարարը, ըսելով որ եկամուտի տուրքին սակը պէտք եղածին պէս չէ զեղչած։ Պ. Օսթէն Չէմպըլէն յայտարարեց.

«Ուղղակի տուրքեր հաստատելով, կըրնանք աւելցնել այն գումարները զորս այս կամ այն անհատը կը ծախսէ գինիի, ափիոնի և կամ ալքոօլի ուրիշ ապրանքներու համար, և եթէ վերոգրեալ անհատը կրնայ եղած հարստութենէն [illegible] … Միւս կողմէ եկամուտի տուրքը իբրաւ խնայողութիւններ կը պարտադրէ … Ուրիշ աւելի կարեւոր նկատում մը կայ որ հետեւեալն է.— Եկամուտի վրայ տուրքը կը կազմէ Անգլիոյ պահեստի մեծ դրամագլուխը՝ ամէն տեսակ պատահականութեանց համար։ Անգլիական ուղղակի տուրքերուն մէջ եկամուտի տուրքը կայ միայն որ կրնայ ծառայել հարկեցուցիչ և ստիպողական պէտքի մը հոգացման, և այնպէս կը նկատեմ թէ տարեկան երկու հազար անգլիական ոսկիէն նուազ եղած եկամուտներու մասին ելմտական նախարարին ըրած անհուն զիջողութիւնները բոլորովին անըմբռնելի են …»

Ելմտական նախարար Պ. Ասքուիթ պատասխանեց թէ ինք ըսած չէր որ եկամուտի տուրքին հիմնական սակը մէկ չիլին տեւական կերպով պիտի չառնուէր։

ԼԱ ՀԷՅԻ ԴԱՏԱՍՏԱՆԱԽՕՐՀՈՒՐԴԸ

Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ արտաքին գործոց նախարարին ներկայացուցիչը, հարցումի մը պատասխանելով յայտարարեց թէ Լա Հէյի Դատաստանախորհուրդին անգլիական պատուիրակներն են Սըր Էտուարտ Ֆրի, Բէքինի ու Թաքիոյի անգլիական նախկին դեսպան Սըր Էռնէսթ Սաթօու, Պուրկէի նախկին կուսակալ ու բրիտանական ակադեմիին առաջին նախագահ Լորտ Րէյ և Լա Հէյի անգլիական դեսպան Սըր Հէնրի Հօուարտ։ Ասոնց հետ պիտի գտնուին ծովային ու զինուորական մասնագէտներ, որոնց անունները յետոյ պիտի հաղորդուին։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՍԱՐԱՍՈՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՍՊԱՆԻՈՅ ՀԵՏ

Քէօլնիշէ Զայթունկ կ'ըսէ թէ գերման դիւանագիտութիւնը բանակցութիւններ կը կատարէ Վիլէլմ կայսեր կողմէ Սպանիա կատարուելիք այցելութեան մասին։ Նոյն թերթը կ'ըսէ թէ այդ կարգի այցելութիւն մը չառնող կանխատեսուած էր, սակայն առաջին անգամ յետաձգուած էր, վասն զի նոյն միջոցին Ալէճզիրասի Դեսպանախորհուրդը տեղի կ'ունենար, յետոյ խնդիրը նորէն ձեռք առնուեցաւ, սակայն զանազան դժուարութիւններ առաջ եկան։ Անկէ ի վեր գերման դիւանագիտութիւնը չէր զբաղեր այդ խնդրով։

ՊԵՐԼԻՆԻ ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԺՈՂՈՎԸ

Պերլինէր Թակէպլաթի Բարիզի թղթակիցը Ֆրանսայի հանրապետ. չինուորական նախկին նախարար Պ. Բիէռ Պօտէնի կարծիքը հարցուցած էր Պերլինի մէջ կազմակերպուելիք միջազգային արուեստանոցին նկատմամբ։ Պ. Բիէռ Պօտէն նամակով մը սա պատասխանը տուաւ.

«Այդ արուեստանոցը խիստ մեծ կարեւորութիւն մը պիտի ունենայ, եթէ ... բոլոր ազգերուն և եթէ Պերլինի մէջ ... ըստ երեւոյթին պիտի ... ըլլայ»։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՏԱՆԸՄԱՐՔԱ

Թայմզի թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ Քոբէնհակէն.

Քոբէնհակի իրիկուան լրագիր մը երկուշաբթի օրը հրատարակեց յայտնութիւններ այն դիւանագիտական բանակցութեանց վրայ որոնք Գերմանիոյ ու Տանըմարքայի միջեւ կը կատարուին՝ Տանըմարքայի ընթացքին համար, երբ պատերազմ ծագի։ Տանըմարքայի բարձրաստիճան սպաներ, վերջերս, Պերլինի մէջ տեսակցութիւն մը ունեցեր են սպայակոյտի պետ ֆոն Մոլթքէ կոմսին հետ՝ Տանըմարքայի զինուորական նոր կազմակերպութեանը մասին։ Ստոյգ աղբիւրէ կ'իմանամ թէ այդ զրոյցները բոլորովին անհիմն են։ Տանըմարքա զինուորական խնդիրներու մասին բնաւ չէ բանակցած Գերմանիոյ հետ։ Տանըմարքա կ'ուզէ չէզոք մնալ և բնաւ որ և է զինուորական պայմանագրութիւն չկնքել ուրիշ տէրութեան մը հետ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ՆԱԲՈԼԻԻ ՄԷՋ

Ուիւթէրի գործակալութիւնը սա հեռագիրը ստացած է Նաբոլիէն.

Անգլիոյ Թագաւորը և Թագուհին, երբ Նաբոլի կը գտնուէին, ուզեցին այցելել Սանթա-Քիարա եկեղեցին՝ հիմնուած 1310ին, բայց եկեղեցին գոց էր, վասն զի այդ տեղին պահպանութիւնը կատարող վանականները կը ճաշէին։ Այցելուները դուռը զարկին, սակայն լուսարարը, չգիտնալով այցելուներուն ո՛վ ըլլալը, «Ատեան մը» ըսաւ։ Իսկ առնելի։ Հսաս ախորժելով այս միջադէպէն, սկսաւ խնդալ։ Այցելուները նորէն դուռը զարկին, ըսելով որ եկեղեցին պիտի այցելէն։ Լուսարար, քիչ մը բարկացած, պատասխանեց.—«Հանգիստ թողէ՛ք մեզ. հիմա այցելութեան ատեն չէ»։ Բարեբախտաբար այդ միջոցին Սալզա գոբարվոր կ'անցնէր։ Ճանչցաւ այցելուները և աղդարարեց լուսարարին որ դուռը բանայ։ Զօրավարին հրամանը կատարուեցաւ և լուսարարը ափիբերան մնաց երբ հասկցաւ այցելուներուն ո՛վ ըլլալը։ Բոլոր վանականները իսկոյն շրջապատեցին հիւրերը և զանոնք առաջնորդեցին եկեղեցիին ամէն մասերը, ցոյց տալով զանձերը, որոնց մէջ է Պուրպոնի Մարի Քրիսթինի գերեզմանը։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Գերման Ռայխսպանքը երեքշաբթի օրը $6\ ^0/_0$էն $5^1/_2\ ^0/_0$ի իջեցուց իր դրամի սակը և Լոնտոնի Պանքան ալ, ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, հարիւրին $4^1/_2$էն $4\ ^0/_0$ի իջեցուց զայն։ Միայն թէ դրամական այս զիջողութիւնը դանդաղ կ'ընթանայ, վասն զի այս ամիսն և գալուն մէջ դրամական հրապարակներու վիճակները այն աստիճան անստոյգ էին որ դրամի սակերուն որոշմանց մէջ մեծ զգուշութեամբ գործել հարկ կը զատուէր։ Պերլինի ու Լոնտոնի մէջ դրամի սակերուն իջնելէն ետքն իսկ կարելի չէ ըսել թէ նախկին վիճակը վերադարձած է։ Այն ատեն Ռայխսպանքը դրամի սակը $4^1/_2$ և Անգլիոյ Պանքայինը $3^1/_2\ ^0/_0$ ըլլալուն, ասիկէ առաւել, Պերլինի մէջ 6 և Լոնտոնի մէջ $4^1/_2\ ^0/_0$ դրամի սակը կացութեան անվստահ վիճակին նշան կը համարուէր։ Վերջին ամիսներու տագնապներէ ետքը, Պերլինի մէջ դրամի սակին $5^1/_2\ ^0/_0$ իջնելը կը ցուցնէ թէ տակաւ պիտի իջնէ։ Դրամի սակին բարձրացումը յանձնաժողովի երկարող կէսին մէջ սկսաւ, երբ Պերլինի մէջ դրամի սակը $7\ ^0/_0$ որոշուեցաւ։ 1906 դեկտեմբերին մէջ ամիս մը տեւեց այդ սակը, և Ռայխսպանքը վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. Քօխ ըսաւ այն ատեն թէ $7\ ^0/_0$ ամիս մը միայն պիտի տեւէ։ Ռայխսպանքի պատմութեան մէջ մէկ անգամ միայն ցուցուած է $7\ ^0/_0$ սակը՝ այսինքն 1899 տարւոյն վերջը։ $6\ ^0/_0$ բարձր սակը ենթադրուածէն աւելի տեւեց, և որոնց ... երկար ատեն ետքը հազիւ $^1/_2\ ^0/_0$ իջաւ այժմ, ասիկա ապացոյց է թէ դեռ հրապարակի վրայ դրամի նուազութիւն կայ։ Գերման Ռայխսպանքը քանի որ այսպէս յամրաբար կը գործէ, և, փոխանակ 1ի, $^1/_2\ ^0/_0$ կ'իջեցնէ իր դրամի սակը, ըսել է թէ դրամական անձկութիւնը անհետացած չէ ամբողջովին և դրամի սակի փոփոխութեան մէջ զգուշաւորութեամբ գործել հարկ կը զատուի։ Ռայխսպանքը ամսոյս 20ին 100 միլիոն մարքի անստակ անցքառով ունէր և 931 միլիոն մարքի մետաղադրամ։ Այս վերջին գումարը կը ցուցնէ թէ մետաղադրամը 50 միլիոն մարք աւելցած է ասկէ առաջ 1906 տարւոյն վերջը մետաղադրամը 366 միլիոն մարքի աւելցուցած մըն էր։ Տարակոյս չկայ թէ Ռայխսպանքը $5^1/_2\ ^0/_0$ դրամի սակը քիչ ատենէն $5\ ^0/_0$ի պիտի իջեցնէ և ի վիճակի էր այսօր իսկ ընել զայդ. Ներքնապէս մէջ դրամական այս զիջողութիւնը շատ ուշ տեղի կ'ունենայ, վասն զի դրամագլուխի մեծ պէտք կայ անցեալ աշունէն ի վեր, և Ռայխսպանքին սակին այս $^1/_2\ ^0/_0$ նուազումը կը ցուցնէ թէ այդ պէտքը դեռ գոյ է։ (Նոյի Ֆրայէ Բրէսէ)

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԼՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Ամերիկեան լրագրութիւնը» վերնագրով ամերիկեան հանդէսի մը մէջ հրատարակուած յօդուածէ մը կ'առնենք սա հետաքրքիր թիւերը որոնք յայտնութիւն կը ցուցնեն Մ. Նահանգաց մէջ լրագրութեան, անոր զարգացման և այսօրուան կարեւորութեան.— Մ. Նահանգաց մէջ 25,000 լրագիր կայ, որոնց 2500ը օրական, ասոնց դրամագլուխը շատ մեծ է, քանի որ մեծ մայրաքաղաքի մը մէջ հրատարակուած լրագրի մը տարեկան ծախսից գումարը մէկ միլիոն տոլարէն աւելի է. լրագիրներ ալ կան որոնց օրական 10,000 տոլար կամ տարեկան չորս միլիոն տոլար կը ծախսեն, մէկ քանիին ալ տարեկան ելմտացոյցը մինչեւ վեց միլիոն տոլարի կը բարձրանայ։ 1900ի վիճակագրին մէջ ցուցուած է որ 107,000 հոգի ուղղակի լրագրական ծառայութեամբ կ'ապրին, բայց լրագրի գործէն ուղղակի կամ անուղղակի կերպով ապրողներուն թիւը մէկ միլիոնէն աւելի է։ Լրագրի հրատարակիչներուն տարեկան եկամուտներուն գումարն է 175 միլիոն տոլար, որուն 95 միլիոնը ծանուցումներէ կը գոյանայ և 80 միլիոնն ալ՝ լրագրի վաճառումէ։ Հետեւաբար Ամերիկայի մէջ ալ լրագրաց ծանուցման գործը բաժանորդագրութենէն աւելի կարեւոր է, մանաւանդ մէկ սէնդնոց (10 փարա) լրագրի մը համար, քանի որ լրագրին միայն թուղթին գինը կէս սէնդ է՝ այսինքն մէկ փունտ լրագրի թուղթին գինն է երկու սէնդ և 16 երեսէ բաղկացեալ լրագիր մը քառորդ փունտ կը կշռէ։ Մէկ տարուան մէջ հրատարակուած թերթերուն թուղթի գինը ութ միլիառ տոլար է, որով տարեկան 100 օրինակ լրագիր կ'իյնայ իւրաքանչիւր բնակչի։ կիներն ու տղաքները միասին հաշուելով, կամ սապէս ըսենք, միջին հաշուով, ամէն մէկ երեք Ամերիկացիին մէկ լրագիր կ'իյնայ։ Ամերիկեան լրագիրները կը չափուին գրեթէ ամէնքն ալ չորսուսի մեքենաներով, մեծ լրագիրները 30-50 և մինչեւ իսկ 70 մեքենայով։ Խմբագրական մարմինը զանազան ճիւղերու բաժնուած է։ «Ասօշիէյթըտ Բրէս» հսկայ Ընկերութիւն մըն է, աշխարհի մեծագոյն գործակալութիւնը լուրի, և Մ. Նահանգաց գրեթէ ամէն լրագիրները բաժնեկից են անոր։ Ամէն լուր այդ Ընկերութիւնը կ'ընդունի և ինք կը բաշխէ ուրիշներուն. ասկէ զատ իրեն յատուկ թղթակցութիւններ ունի, որուն համար տարեկան երկու միլիոն տոլարի չափ ծախք կ'ընէ։ Այս Ընկերութիւնը շահաբաժին չի տար. և վուտ չահը, ըստ կանոնագրի, կը յատկացնէ լրաբերութեան գործին ընդարձակման։ Մեծ քաղաքներու լրագիրները շաբաթական 125-200 տոլար վճարելով այդ Ընկերութեան, օրը 50,000 բառով հեռագիր կ'ընդունին անկէ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆՈՐ ԼՈՅՍ ՄԸ. — Լոնտոնի երկրագործական ցուցահանդէսին մէջ լուսաւորիչ նոր նիւթ մը ներկայացուեցաւ, որ կը սպառնայ ստուեր ածել ելեկտրական լոյսին և բնականաբար քարիւղէ կամ հանքածուխէ հանուած լոյսերու վրայ։ Այս նոր կազը սովորական օդ է. $1^1/_2\ ^0/_0$ համեմատութեամբ քարիւղի հետ պէտք է խառնել։ Ինքնիրեն կամ սովորական լամպայի մէջ չի վառիր, այլ իրեն յատուկ գործիք մը ունի։ Իր լոյսը թեթեւ ինչ զօրչ կարմրագոյն է, բայց երբ անոր բոցը սպիտակ ծածկոյթով մը շրջապատուի, խիստ պայծառ և սպիտակ լոյս մը կ'արձակէ, ելեկտրական և հանքածուխէ ելած լոյսերէն աւելի զօրաւոր։ Այս նոր կազին մեծ առաւելութիւնը սա է որ իր յատուկ գործիքով, որուն գինը կը տարբերի մեծութեան համեմատ, ամէն ոք իր տան մէջ զայն պիտի կրնայ հայթայթել 70% աւելի քիչ ծախքով։ Հավար խորանարդ ոտք կազի համար $3^1/_2$ ղրուշ ծախք կ'երթայ։

ՆՈՐ ԳԼԽԱՐԿ. — Ամերիկեան լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Նախագահ Պ. Րուզվէլդի դուստրը՝ Տիկին Նիքօլա Լօնկվօրթ, իր այս տարուան գարնանային նոր գլխարկին վրայ ձիւնասպիտակ և թեւատարած աղաւնի մը դրած է։ Այդ պարագան չափազանց յուզեց National Andubon Societyի անդամները։ Նախագահին ամուսինը երեց անդամուհին է այս Ընկերութեան, որուն գլխաւոր նպատակն է գլխարկներուն վրայ թռչնոց զարդեր կրելու սովորութիւնը դադրեցնել, և յաջողած էր ցարդ Նիւ Եորքի բարձր դասու կանանց գլխարկներէն հեռացնել թռչնիկէն զարդերը որոնք թռչուններ սպաննելով ձեռք կը բերուէին, բայց ահա յանկարծ աղջիկը մօր դէմ կ'ելլէ և կ'օգոտի այդ արգելքին դէմ։ Վերոյիշեալ Ընկերութիւնը որոշեց պատուիրակութիւն մը ղրկել տիկին Ալիսի, խնդրելու համար որ վար առնէ աղաւնին իր գլխարկէն, որպէս զի օրինակ չըլլայ ուրիշներուն։ Նախագահ Պ. Րուզվէլդ և իր կինը, որ Ալիսի մօրուն է, կարելին ի գործ դրին, որպէս զի Տիկին Լօնկվօրդ հեռացնէ իր գլխարկէն այդ սպիտակ աղաւնին որ հաշտութեան և խաղաղութեան խորհրդանշան է, և մի գուցէ գժտութիւն յառաջ բերելու գործիք ըլլայ։

ՀՆԱԽՕՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Մինչեւ ցարդ որսորդներն ու ձկնորսներն էին որ իրենց արկածներուն համար տարօրինակ պատմութիւններ ունէին՝ այսինքն այն ինչ լերան վրայ կամ այն ինչ ծովուն մէջ նմանը չտեսնուած գազանի մը կամ ձուկի մը հանդիպած էին, որ երկու գլուխ ունէր, կամ կէսը մարդ կէսը ձուկ էր և ասոնց նման բաներ։ Հիմա հնաբանները ալ իրենց կարգին անլուր պատմութիւններու սկսան։ Օրինակի համար Պրիճբորդի մէջ եկեղեցպանին մէկուն հաւն այնպիսի հաւկիթ մը ածեր է, կ'ըսեն անգլ. թերթերը, որ $7^5/_8$ մատնաչափ երկայնութիւն և $6^3/_4$ մատնաչափ լայնութիւն ունի։ Ֆէննի Ստրադֆորդի մէջ ուրիշ հաւկիթ մը գտնուած է, որ վերոյիշեալէն քիչ մեծ էր, զոր կոտրելով, ուրիշ հաւկիթ մը՝ այսինքն ամուր կեղեւով ամբողջ հաւկիթ մը ելած է մէջէն։ Այս հաւկիթը—բնականաբար դուրսի հաւկիթը ըսել կ'ուզուի—$8^3/_4$ մատնաչափ երկայնութիւն և եօթ մատնաչափ լայնութիւն ունէր։ Տանրութիւնն ալ մէկ երրորդ փունտ էր։ Շէֆիլտի մէջ, Վէզդըն Բարք Միւզէօմի մէջ, հաւկիթ մը տեսնուած է, որուն մէջ ուրիշ փոքր հաւկիթ մըն ալ կայ։ Ուրիշ միւզէի մը մէջ ալ՝ երկուորեակ հաւկիթ մը կայ որ երկու հաւկիթներէ բաղկացած է, միայն երկու ծայրերէն իրարու փակած։ Բարիզէն ալ կը գրեն թէ քաղաքին մօտակայ վաղեմի եկեղեցւոյ մը պատերուն մէջ ալ գտնուած է հաւկիթ մը, որ պատին մէջ հիւսուած էր և ութ դարերէ ի վեր հոն մնացած էր առանց վնասուելու։

ՍՈՒՍԵՐԱՄԱՐՏԻԿ ԿԻՆԵՐ. — Լոնտոնի մէջ Միս Էլէնոր Էլուիլ, որ Անգլիոյ սուսերամարտիկ կիներուն ախոյեանն է, ասպարէզ կարդացած էր Եւրոպայի զանազան երկիրներու սուսերամարտիկ կիներուն՝ աշխարհի «ախոյեան»ի տիտղոսին համար մրցելու։ Այդ հրաւէրին պատասխանեց Ֆրանսուհի մը՝ Տիկին Բիէր Վինէի։ Մրցումը կատարուեցաւ երկու հազար հանդիսատեսներու ներկայութեամբ։ Ֆրանսուհին յաղթեց Միս Էլուիլի՝ հինգ անգամ իր սուրը զարնելով Անգլուհիին, մինչդեռ այս վերջինը մէկ անգամ իսկ չյաջողեցաւ։ Այդ կերպով Տիկին Բիէռ Վինէի հռչակուեցաւ սուսերամարտիկ կիներու աշխարհի ախոյեանը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով և ուրբաթի աղօթքը կատարեց հոն։ Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Գերմանիոյ ու Ֆրանսայի դեսպանները՝ իրենց առաջին թարգմաններով և օտարազգի հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք՝ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ. — Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Գերմանիոյ դեսպան Պարոն ֆոն Մարշալ և Ֆրանսայի դեսպան Պ. Գոնսթան պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Կ. Վեհափառութեան։

ՀԻՃԱԶԻ Համիտիէ երկաթուղիին յանձնաժողովը կը ծանուցանէ թէ նոյն երկաթուղիին պէտք ունեցած երկաթ գիծերուն ու «թրավէրս»ներուն, որոնց մատակարարութիւնը նուազուրդի դրուած է, առաջին յանձնումը 1907 սեպտ. 5ին պիտի կատարուի Հայֆայի մէջ. ուստի վերջնական նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ ներկայ ապրիլ ամսուան 21րդ օրը։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ. — Կայս. կառավարութիւնը որոշեց գնել Ամերիկայի մէջ շինուած նպատակայարմար նաւ մը, որ իբրեւ մարզարան-մարտանաւ պիտի գործածուի։ Այդ նաւը թէ՛ մեքենայ ունի և թէ առագաստ. պողպատէ տախտակներէ շինուած է։ Երկայնութիւն 270 ոտք, լայնութիւնը 30 և խորութիւնը՝ 20։ Երեք կայմ ունի։ Երկու-երեք տարի առաջ կատարուած նաւարշաւի մը մէջ առագաստանաւով ժամը 16 մղոն ճամբայ կտրած է։ Մեքենայի միջոցաւ ժամը 13 մղոն արագութիւն ունի։ Այդ նաւը թէեւ 80-90,000 ոսկիի շինուած է, սակայն ծովային նախարարութիւնը 30,000 ոսկիի պիտի գնէ։ Ելեկտրական լոյս ունի. նաւազներէն զատ քառասուն նաւային ճարտարագէտներ ալ կրնայ պարունակել։

ՊՈՍԱՆՆԱ գետը մաքրելու և նաւարկելի վիճակի մը վերածելու համար ձեռնհաս պաշտօնարանը գրեց առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ՄԱԽՍՈՒՍԻ վարչութիւնը որոշեց փոքր շոգենաւեր բանեցնել Այթէքֆանոսի, Մաքրիգիւղի և Եշիլքէօյի համար։ Այթէքֆանոսի մէջ նաւամատոյցի մը շինութեան ձեռնարկուած է և մօտերս Մաքրիգիւղի մէջ ալ պիտի սկսի։

ԴԱԼԱԹԻԱՅ քարափին վրայ կառուցուելիք մաքսատան նոր շէնքերուն մէջ աւելի ընդարձակ տեղ մը պիտի տրուի ոգելից ըմպելիներու մաքսատան, որուն համար 180 քառակուսի մետր տարածութեամբ գետին մը պիտի սահմանուի։ Ցիսուն մետրը ստորնայարկին պիտի յատկացուի։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ նահանգին խոզակի տասանորդը որ 1318 տարւոյն 122,000 ղրուշի վարձակալութեան տրուած էր, այս տարի 225,000 ղրուշի տրուեցաւ, թէեւ թթենիի տերեւները կարկուտէն վնասուած էին։ Տիարպէքիրի մէջ «միզան»ի վարչութիւն մը պիտի հաստատուի, որպէս զի ժամանակէն առաջ խոզակ հասցնողները կարենան օգտուիլ հրապարակի գիներէն և յապաղումներու չենթարկուին, ինչ որ վնասակար կ'ըլլայ շերամարոյծներուն։

ՕՍՄ. ՊԱՐՏԱՏՈՒԱԳՐԵՐԸ. — Եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանին Ֆընդըքլեան Ատիլ պէյ և Մալիէի թարգմանութեանց սենեակին միւմէյիզ Հալիմ պէյ, որոնք Բարիզ ղրկուած էին՝ առանձնաշնորհեալ պարտաթուղթերու տեղ հրապարակ հանուելիք փոփոխեալ պարտաթուղթերու տպագրութեանը հսկելու, իրենց պաշտօնը աւարտելով Կ. Պոլիս վերադարձան։

Պ. ՊԷՌԺԷ. — Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին մէջ ֆրանսական պատուիրակ Պ. Պէռժէ որ Գահիրէ կը գտնուի և հոն հիւանդացած էր, կատարելապէս ապաքինած է։ Տօքթ. Զանպաքօ փաշա զայն քննելով հաստատեր է այդ պարագան։ Պ. Պէռժէ Բարիզ պիտի երթայ և մայիսի սկիզբները Կ. Պոլիս պիտի վերադառնայ։

ՍԵՂԱՆՆԵՐ. — Ամերիկայի դեսպանը, առջի գիշերը, սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դեսպանը ու Բոլլավիչինի մարքիզուհին, առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց խորհրդական Նէճիպ Մելհամէ փաշա ու տիկինը, Անգլիոյ դեսպանատան խորհրդականը ու տիկին Պարքլէյ և այլն։

—Հանրային Պարտքի Վարչութեան ընդհանուր Տնօրէն Պ. Բիսաոի կողմէ առջի իրիկունը տրուած սեղանին ներկայ գտնուեցան Ֆրանսայի դեսպանը ու խորհրդականը, Օսմ. Պանքային ընդհանուր Տնօրէն Պ. Տըֆէս և այլն։

—Ֆրանսայի դեսպանը, երէկ գիշեր, սեղան մը տուաւ։ Ներկայ գտնուեցան Սպանիոյ դեսպանը, Օսմ. Պանքային ընդհանուր Տնօրէն Պ. Տըֆէս, Տնօրէն Բանճիրի պէյ, Հանրային Պարտքի Վարչութեան ընդհանուր Տնօրէն Պ. Բիսաո են.։

ԿՈՎԻ ԿԱԹԸ. — Վերջերս Գերմանիոյ մէջ կատարուած գիտական փորձերով հաստատուած է որ կովի հիւծախտը մարդոց ալ կը փոխանցուի, թէ այդ ախտին ենթարկուած անասնոց միսն ու կաթը վտանգաւոր են և թէ տղոց հիւծախտը մեծ մասամբ այդ կաթերէն առաջ կուգայ։ Ձեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ «թիւպէրքիւլին»ի ներարկումը անհրաժեշտ նկատուած է՝ հոս ալ այդ մասին ուշադրութիւն ընելով՝ նոյն ախտին գոյութիւնը վերջնականապէս ճանչնալու համար, և նկատելով որ զանազան տեղերէ այդ հիւթէն կ'ուզուի, ուստի պէտք եղածը գրուեցաւ պատկանեալ պաշտօնեաներուն։

ԼԻԼԻ (Ֆրանսա) աշխարհագրական վարժարանին ուսուցիչներէն Պ. Պ. Պոնօ ու Ֆուալէն և քանի աւելի ուսանողներ, որոնք ղբօսական պտոյտի համար Կ. Պոլիս եկած են, երէկ այցելեցին Պոլսոյ նշանաւոր մզկիթները։ Երէկ իրիկուն Պրուսա ուղեւորեցան։ Վաղը Կ. Պոլիս պիտի վերադառնան։

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ նկատելով որ զանազան խանութներու մէջ մորթուած հաւեր և հնդկահաւեր կը վաճառուին, որոնք չունչով ուռեցած են, և նկատելով որ այդ պարագան վնասակար է հանրային առողջապահութեան, ծանոյց թաղապետական բոլոր շրջանակներուն՝ արգիլել այդ կարգի հաւերու և հնդկահաւերու վաճառումը։

ԱԴԵՆԻ նահանգին Նիֆ ու Գարապուրուն գաւառակներուն կեդրոններուն մէջ հեռագրական մէյ մէկ կայան պիտի հաստատուի։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ Տիրքէթի Խայրիէի Համիտիէի Բեանեսիրէ, Հավր և 57 ու 58 թիւ շոգենաւերը նոյն նաւահանգիստը ժամներ են։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Մէնէֆէլէ անուն տեղը վերջերս հրդեհ մը ծագելով, ամբողջ բնակչութիւնը՝ 20,000 հոգիէ բաղկացած, անպատսպար մնացեր է։ Նիւթական վնասը 300,000 ոսկի է։ Հրդեհին ատեն երկու հոգի այրեր են։

ՔՐԻՑԻ ԼԻՈՆԻ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ ու Բերայի ճիւղերը գոց պիտի ըլլան մայիս 2ի (Ն. Տ.) հինգշաբթի, 6ի երկուշաբթի, 9ի հինգշաբթի և 20ի երկուշաբթի օրերը։

ՈՒՏԵԼԻՔՆԵՐՈՒ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ. — Աւասիկ երէկ ժամանած ու վաճառուած ուտելիքներու գիները՝ մեծաքանակ վաճառումներու համար.

Մածուն.— Երէկ հազար թիթեղեայ աման մածուն ժամանելով օխան հարիւր փարայի ծախուեցաւ. իսկ Միտիլլիի մածունը, սափորի մէջ, երկու ղրուշ։

Բանջարեղէն.— Բակլա՝ օխան 70 փարա, կանկառին հարիւր հատը 100 ղշ. և տոմաթէս օխան 4 ղրուշ։

Պանիր.— Միտիլլիի պանիր՝ օխան $6^1/_2$ ղրուշ, գաշքավալ՝ $9^1/_2$ և տիլ՝ $8^1/_2$

Պտուղ.— Նարինջ՝ Եաֆայի առաջին տեսակը՝ հարիւր հատը 45 ղրուշ և սուրիական Տրիպոլսոյ տեսակը՝ 22։ Խնձոր՝ Գալդամտէլէնի տեսակին օխան 6 և Ամասիա 5 ղրուշ։

Ձուկ.— Ջկնարանին մէջ երէկ աճուրդով վաճառուեցան $8^1/_2$ քիլոնոց լէվրէկ մը՝ 95 ղրուշ, վահանաձուկ՝ քիլօն 4 ղրուշ, պարպունեա՝ $7^1/_2$ և քէֆալ $8^1/_2$։ Երեք հատ խոշոր խեցգետիններ՝ 37 և հինգ միջին՝ 53 ղրուշ։

Հաւ.—Անատոլէն ու Րումէլիէն երէկ բերուած 25 վանդակ հաւերու հատը 7 ղրուշի ծախուեցաւ։

Խաղեր.—Տրապիզոնի կարագին օխան $12^1/_2$ ղրուշի վաճառուեցաւ։ Այվալըքի ձէթը՝ 6.30 և Միտիլլի ու Պրուսա՝ 6.10։

ՑԱՒԱԼԻ ԱՐԿԱԾ. — Մաքրիգիւղի կերպասի գործարանին մէջ, երէկ, գործաւոր Համզա աշխատած պահուն, մեքենան դարձնող փոկը կեցաւ և Համզա զայն անցուց մեքենային, բայց մեքենան յանկարծ շարժելով, չկրցաւ ինքզինքը ազատել և աջ թեւը փոկին կառուած տեղին կտռչեցաւ։ Համզա նորէն ջանաց ինքզինքը ազատել, բայց թեւը փոկին ու մեքենային միջեւը մնալով փրթաւ. մարմինն ալ մեքենային ակռաներուն մէջտեղ մնաց և կողոսկրները կոտրեցան. թէեւ միւս գործաւորները անոր աղաղակները իմանալով օգնութեան փութացին և փոկը տեղէն հանելով Համզան ազատեցին, սակայն շատ ուշ էր։ Վիրաւոր գործաւորը հիւանդանոց տարուեցաւ։

ԴԻԱԿ ՄԸ. — Մաքրիգիւղի Տ՚րէ Ալթը անուն տեղը, ծովեզերք, երէկ մարդու դիակ մը գտնուեցաւ։ Քննութիւն կատարուելով հաստատուեցաւ թէ Օսման անուն նաւազի մըն է։ Բժշկական քննութենէ մը ետքը թաղումը արտօնուեցաւ։

«ՄԱՆԴԱՐՃԻ»ՆԵՐՈՒ ՆՈՐ ԶՈՀ ՄԸ. — Սիլիվրիցի Ամուճա Մինասին բաղդակից եղաւ Իսքիչէցի Իրաքլի։ Երէկ այդ անձը Ղալաթիոյ քարափին վրայ պտտած ատեն, միջահասակ, գիրուկ և դեղին պեխերով մարդ մը գետինը ծռեցաւ և գետնէն դրամապանակ մը գտաւ։ Նոյն պահուն վրայ եկաւ երկայնահասակ ու թխադէմ անձ մը՝ թեւին վրայ բաստրսիով։ Այս վերջինը ըսելով որ դրամապանակը կորսնցուցած է, ուզեց Իրաքլիի գրպանները խուզարկել, բայց Իրաքլի միւս մարդը ցոյց տուաւ, ըսելով որ ան է առնողը։ Մտիկ ընող չեղաւ և Իրաքլիի գրպանները խուզարկեցին. խեղճ մարդուն մէկ ոսկի ու երեք մէճիտիէն, զորս թաշկինակի մը ծայրը կապած էր, ձեռքի ճարտարութեամբ չորթեցին և անոնց տեղ պղինձ դրամներ դրին։ Իրաքլի քիչ վերջը զգաց գլխուն եկածը և իսկոյն ոստիկանութեան դիմեց, որ խուզարկութեան ձեռնարկեց, չարագործները գտնելու համար։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ՊԱՆԴՈՒԹԵԱՆ Կ. Պոլսոյ և Ղալաթիոյ ճիւղերը գոց պիտի մնան յառաջիկայ մայիս ամսոյ մէջ, հետեւեալ օրերը. հինգշաբթի 2, երկուշաբթի 6, հինգշաբթի 9 և երկուշաբթի 20 մայիս (Ն. Տ.)։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ

Վաղը, Ծաղկազարդ, մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցիներուն մէջ հանդիսաւոր Պատարագ կը մատուցուի առաւօտուն և ձիթենեաց ստերու օրհնութիւնը կը կատարուի։ Անձրեւոտ ու ցրտագին օդը որ կը տիրէր մինչեւ երէկ իրիկուն, այս առաւօտ մեղմացած ու գարնանային երեւոյթ մը ստացած ըլլալով, յուսալ կուտայ թէ Ծաղկազարդը պիտի տօնուի գեղածիծաղ երկինքով մը ու ջինջ օդով մը, որ աւանդաբար յատուկ է Զատկի նախատօնակին։ Ս. Պատրիարքը այսօր Պատրիարքարան գնաց, ուր պիտի գիշերէ՝ երեկոյեան ժամերգութեանց նախագահելով Մայր Եկեղեցին։ Ն. Սրբազնութիւնը վաղը եւս պիտի նախագահէ Մայր եկեղեցւոյ արարողութեանց, թէ՛ առաւօտուն և թէ՛ երեկոյեան «Դռնբացէք»ին։ Ն. Սրբազնութիւնը երէկ առաւօտ ներկայ գտնուեցաւ Արեւագալի վերջին երգեցողութեանց, Մայր եկեղեցւոյ մէջ և քարոզ խօսեցաւ, բարեպաշտ ժողովրդեան խուռն բազմութեան մը ներկայութեան։

∴ Ս. Պատրիարքը շնորհաւորական քարտ մը ղրկած ըլլալով Պաղտատի նորընտիր կուսակալ Հազիմ պէյի, Ն. Վսեմութիւնը փոխադարձ քարտով մը շնորհակալութիւն յայտնած է։

∴ Պելճիքական դեսպանատան խորհրդական կոմս տ'Առջօ ու տիկինը (դուստր Պօղոս փաշա Նուպարի) նախընթաց օր Ս. Պատրիարք Հօր բնակարանը գացին, սակայն Ն. Սրբազնութիւնը բացակայ ըլլալուն՝ կոմսը և կոմսուհին իրենց քարտերը թողուցին։

∴ Հանգուցեալ Անտօնեաքի Եօանննէսքուի քոյրը, ընկերակցութեամբ փաստաբան Յակոբ Պահրի էֆ.ի, այս առաւօտ Ս. Պատրիարք Հօր բնակարանը երթալով, ներկայացաւ Ն. Սրբազնութեան և իր եղբօր կտակին վերաբերեալ կարգ մը գրեր ցոյց տալով՝ բացատրութիւններ տուաւ։

ԱՐԺԱՆԱՒՈՐ ՑԱՐԳԱՆՔ

Ուսումն. Խորհուրդը, որ երէկուան համար ի նիստ հրաւիրուած էր, գումարուելով՝ արժանաւոր յարգանք մը մատոյց ուսուցչապետ Ռ. Յ. Պէրպէրեան էֆ.ի յիշատակին։ Խորհուրդը խորին ցաւով յիշատակելով Պէրպէրեան էֆ.ի մահուան պատճառած դառն կորուստը, ի յարգանս այն ծառայութեանց զորս հանգուցեալը մատուցած էր ազգին, իբր անդամ Ուսումն. Խորհրդի, իբր բազմարդիւն դաստիարակ և իբր բազմաշխատ գրագէտ, իր նիստը դադրեցուց ի նշան սգոյ, որոշելով միանգամայն ցաւակցական գիր մը ուղել բարեյիշատակ հանգուցեալին ընտանեաց։

ԴԱՏԸՐԳԻՒՂԻ ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Դատըրգիւղի նորակազմ Թաղ. Խորհուրդը, հազիւ քանի մը շաբաթէ ի վեր իր պաշտօնին գլուխը անցած, համերաշխ ու եռանդուն գործունէութեամբ կ'աշխատի եկեղեցիին բարեզարդութեանը և մատակարարական գործերուն կանոնաւորմանը։ Իր առաջին մտածումներէն մէկը ըրած է զգեստաշինութեան պէտքը, Զատկի առթիւ, և Արամեան վարժարանի աղքատիկ սաներուն ու սանուհիներուն զգեստ պատրաստել կուտայ։ Արամեան վարժարանի Հոգաբարձութիւնն ալ, որ Թաղ. Խորհրդի նորոգ կազմութեան առթիւ իր պաշտօնը լրացած համարելով հրաժարած էր, այժմ կազմուած է հետեւեալ անդամներով.— Սարգիս էֆ. Խմէրեան, Երուանդ էֆ. Լաթիֆեան, Տօքթ. Կիւլպէնկեան էֆ. և Լեւոն էֆ. Ռ. Ալէմշէրեան։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ ԼՈՒՐԵՐ

Արմաշի Խասգիւղի գիւղէն կը գրեն մեզ.—

Ասկէ գրեթէ տասն ամիս առաջ, Համբարձման տօնին, գիւղիս երիտասարդներէն չուրջ քսան հոգի, նախաձեռնութեամբ Աստուածաշունչի Տիրայր Ցովհաննէս և Լեւոն Հատիմոսեան եղբարց, տեղւոյս Քարոզչին ներկայանալով, փափագ յայտնեցին եկեղեցւոյ բարեզարդութեան համար կազմել Դպրաց Դաս մը՝ առաջին անգամ ըլլալով։ Քարոզիչը ասոնց եռանդը և եկեղեցասիրական նպատակը գովելով, սիրայօժար ընդունեց առաջարկնին, և իր ուրախալից գոհունակութիւնը յայտնելով, ամէնուն վրայ «Պահպանիչ» մը արտասանեց, յաջողութիւն և կարողութիւն մաղթելով. յետոյ կանոնագիր մըն ալ խմբագրեց և ներկայացուց Արմաշի Փոխ-Վանահօր ի վաւերացումն։

Դպրաց Դասու փոքրիկ խումբին անդամներուն թիւը հետզհետէ աւելնալով, այժմ եօթանասունի յանգած է, որոնք ամէն գիշեր վարժարանին սրահը հաւաքուելով, ձայնագրութիւն կը սորվին ուսուցիչ Համբարձում էֆ. Տէմիրճեանէ։ Ասոնց վարիչն է եօթը անդամներէ բաղկացած մասնախումբ մը. Մեծ Պահոց առաջին կիրակիէն սկսեալ, լսարան մըն ալ հաստատած են, ուր կիրակի օրերը ընթերցանութեամբ կը պարապին և ընդմիջմամբ հոգեւոր երգերու կը քարոզեն՝ Քարոզիչը և անոր բացակայութեանը՝ Տ. Յակոբ քահանան, վարժարանի տեսուչ և ուսուցիչ Համբարձում էֆ., Տիրացու Յակոբիկ Մարտիկեան և Պարտիզակցի Սըլիեան Մինաս աղան։

Ձեռնարկած են նաեւ եկեղեցւոյ փոքր ատեանի վանդակափեղկին շինութեան, որ մեծ պակաս մըն էր։ Գերեզմանատան մէջն ալ փոքրիկ շէնք մը պիտի կառուցանեն, որպէս զի ձիւնի և անձրեւի ատեն հոն պատսպարուին քահանաները և ննջեցելոց յուղարկաւորները։

Ցիշեալ Դպրաց Դասու այս ձեռնարկութիւնները կը քաջալերուին նաեւ տեղւոյս Թաղ. Խորհուրդէն։ Կը յուսանք որ

այս կերպով հետզհետէ վերնայ ալքոլամոլութիւնը գիւղիս ազգայնոց մէջէն, ուր բաւական յառաջացած է և որուն մնասակարութիւնը կը չէզոքէր միշտ քարոզիչ Ս. Հօր կողմէ։

ԲԵՐՐԻԻ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ

Կրթական գործերուն իրազեկ աշխատակից մը կը գրէ մեզ. —

Զարամեճաք՝ Խարբերդի կուսակալութեան մէկ գաւառակն է, կեդրոն ունենալով Բերրի գիւղաքաղաքը որ միշտ առարկայ եղած է կրթական հոգածութիւններու, այնպէս որ առաջ եկած է իր մէջ բաւական զարգացեալ ու կրթասէր սերունդ մը, որ այժմ վարժարանաց մատակարարութեան ղեկը իր ձեռքը առած է։ Գաղափար մը տալու համար թէ որքա՛ն գիտակից կերպով ըմբռնած է իր պաշտօնը, բաւական է յիշեցնել թէ գաւառային բոլոր կրթական պաշտօնէից մէջ ամէնէն առաջին կարգին վրայ գտնուողներէն Պետրոս էֆ. Սրապեան, Տիարպէքիրի վարժարանաց նախորդ երկարժամանակեայ Տնօրէնը, Բերրիի երկսեռ վարժարաններուն տեսուչ կարգուած է, ուր քիչ ժամանակի մէջ, ինչպէս բրաւ Տիարպէքիրի մէջ, նախանձելի վիճակի մը վերածեր է տեղւոյն երկսեռ դպրոցները, պատճառելով մեծ գոհունակութիւն ո՛չ միայն Բերրիի հայ համայնքին, այլ և գաւառին բոլոր ժողովուրդին, զի Բերրիի դպրոցները կը ծառայեն իբր կեդրոնական՝ շրջակայ բոլոր գիւղերու տղաքներուն ալ։

Այս գգալի յառաջդիմութեան փոխարէն ինչ կը սպասէիք որ պատահէր, — ինչ որ դժբախտաբար շատ տեղեր կը պատահի դպրոցներուն շուրջը. անհամաձայնութիւն։ Տեղւոյն Բազ. ժողովին ու Թաղ. Խորհրդոյ կազմութեան առթիւ է որ ծագած է այդ անհամաձայնութիւնը, որուն հետեւանքով՝ ոչ միայն տեղացիներէն շատեր որոշած են չվճարել դպրոցական որոշեալ նպաստը, այլ և գրած ու թելադրած են իրենց հեռաբնակ ազգականներուն՝ չղրկել իրենց խոստացած դրամական օգնութիւնը։ Աւելորդ է ըսել թէ այս պարագային՝ վարժարանները զրկուելով նիւթական աջակցութենէ, հետզհետէ կը կորսնցնեն իրենց բարւոք կազմակերպութիւնը։

Այս ցաւալի իրողութեան առջեւ, Բերրիի տեղաբնակ ու հեռաբնակ ազգայիններուն կրթասիրական ու բարեսիրական զգացումներուն կոչում ընելով՝ կը յանձնարարենք որ վարժարանները հեռու ու չէզոք պահեն իրենց ներքին անհամաձայնութեան սահմաններէն, և չարունակեն անխափան իւրաքանչիւրը իրենց խոստացած նպաստը, որպէս զի կարենան շարունակուիլ անոնք արդի գոհացուցիչ ու արդիւնաւոր վիճակին մէջ, որ եթէ անգամ մը քայքայուի, այլ եւս վերականգնել անկարելի կը դառնայ։

Նորակազմ «Օսմ. տաւամաղիք խումբ»ին Տնօրէն Յ. Ալիքսանեան էֆ.է բացատրական նամակ մը ստացած ենք, Մնակեան ֆ.ի Օսմ. Թատերախումբին դերասաններէն Վ. Շահինեան էֆ.ի «Բե՛ ինչո՞ւ բաժնուեցանք» գրուածքին առթիւ զոր հիւրընկալած էինք նախորդ շաբթու։ Ալիքսանեան էֆ.ի նամակն ալ, որ իր մանաւոր շահեկանութիւնը ունի թատերական հասարակութեան համար, պիտի հրատարակենք Արեւելքի երկուշաբթի օրուան թիւով։

Երեքշաբթի թիւով ալ պատասխան մը Ա. Մուրեան էֆ.է՝ Յ. Սինանեան էֆ. երաժշտական-քննադատականին։

Ողբացեալ Ռ. Յ. Պէրպէրեան էֆէնտիի զաւակները, քոյրն և եղբայրը, Վարժարանին Ուսուցչական մարմինը, Նախկին և արդի սաները զգածեալ սրտով իրենց խորին շնորհակալիքը կը յայտնեն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, Ազգ. Կեդր. Վարչութեան, Արքեպիսկոպոսաց, Եպիսկոպոսաց, Վարդապետաց, քահանայական դասուն, դպրապետաց, Կեդր. Վարժարանի խնամակալութեան, մայրաքաղաքիս ազգ. և մասնաւոր վարժարանաց, Սկիւտարի Ամերիկեան աղջկանց Գոլէճի, Ռոպէրթ Գոլէճի, Գալֆայեան Որբանոցի Տեսչութեանց, Սկիւտարի Միացեալ Թաղ. Խորհրդոյն և բոլոր յարգելի յուղարկաւորաց որք անձամբ կամ պատուիրակութեանց միջոցաւ ներկայ գտնուելով յաւէտ սիրեցեալ

ՈՒՍՈՒՑՉԱՊԵՏ ՌԷԹԷՈՍ ԷՖ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ

յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին, համակրանօք փութացին իրենց սրտագին և մխիթարիչ ցաւակցութիւնները յայտնել։

Սկիւտար, 14 ապրիլ 1907

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

(Զատկի այցելութեանց փոխարէն)

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ Ս. Զատկի տօնին առթիւ տեղի ունենալիք այցելութեանց պարտականութենէ զերծ մնալու համար հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են. — Տեարք՝ Մաթէոս Ունճեան 100, եղբարք Եփրեմեան 60, Եդուարդ Շիրինեան 54. և 40ական ղր. Տեարք՝ Ցարութիւն Ասլանեան, Ցարութիւն Գարամանեան, Տիգրան Մանուկեան, Գրիգոր Էվրենեան, Պետրոս պէյ Խորասանճեան, Տօքթ. Աբրահամ Նազարեան, Տօքթ. Վահրամ Թորգոմեան, Պետրոս Գազանճեան, Մհր. Կրպտ. Օհաննեան, Ա. և Մ. Գարակէօզեան, Յովհաննէս Գարակէօզեան, Կարապետ Թահթապրունեան, եղբարք Պապաեան, եղբարք Նշաստաճեան, Միհրան Շիրինեան, Պ. և Ժ. Ջինկիլլի. 20ական ղրշ. Տեարք՝ Ապրօ Շատան, Երուանդ Վարդանեան, Սարգիս Բէչլեան, Լեւոն Վ. Սէմէրճեան, Երուանդ Տուտեան, Տօքթ. Ստեփան Ցակոբեան, Աստուածատուր Հարէնց, Ենովքէ Տամատեան, եղբարք Իբրանոսեան, Միհրան Իւսլիւքճեան, Գէորգ Ալիքսանեան, Միհրան Ճազեան, Մեսրոպ Ֆէնէրճեան, Գրիգոր Սերովբեան, Մանուկ Գօչունեան, Կարապետ Սօլախեան, Գարեգին Մոլտովզ, Մկրտիչ Շահպազեան, ոմն, եղբարք Թիմուրեան, Ռ. և Լ. Սէմէրճեան, Սարգիս Սիմոնօֆ, Կարապետ Մազուրեան, Բիւզանդ Մազլըմեան, Յովհաննէս Ալալըմճեան, Նշան Մինթանճեան, Արշակ Նազարեան, Ստեփան Աստարճեան, Բարսեղ Կիւլպէնկեան, Եղիազար Կիւլմէզեան, Տօքթ. Կոմիտաս Օրմանեան, Արտաշէս Մկրեան, Ռուբէն Պասմաճեան, Սիմոն Մազլըմեան, Սիմոն Յ. Սըվաճեան, Պաղտասար Գապասագալեան, Ցակոբ Զամպաքճեան, Գրիգոր Մարգարեան, Կ. Պօղոսեան, Վենսան Գասապեան, Մանուկ Արզըեան, Մանուկ Կալագեան որդիք, Ջգօն Խորասանճեան, Կարապետ Ճամուզեան, Ս. Պօղոսեան եղբարք։ Գումար 1764 ղրշ.։

(Հոգաբարձութիւն)

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ Ապրիլ 11ի թիւը ստացանք։ Բովանդակութիւն. Պաւէտը. Ars. Ցարութիւնեան. — Բերթուածք Լոնկֆէլլոյի. Թարգմ. Ռ. Յ. Պէրպէրեան։ — Համր Սէր. Կ. Ստեփանեան. — Մոլեան նուագահանդէս. Ե. Ս. — Լուսնով գիշեր. Մ. Մ. Թէրխանեան։ — Վրէժ. Յ. Ալփիար. — Ս. Ցակոբայ հաշիւը. Կ. Ստեփանեան. — Արտօսրի կայլակներ. Վ. Թորոսեան. — Կատուներուն բարեկամները. Կ. Նաւասարդ. — Լրաքաղ։

Իզմիրի Մ. Մամուրեան Տպարանէն վերջերս լոյս տեսած ԴԻԿԻ ԲՈՒՍՈՒ գործը (Հեղինակ՝ Նանսէն, Թարգմ. Մ. Նուպարեան) 250 էջերէ բաղկացած գեղեցիկ հատոր մըն է, ամէն դասակարգի ընթերցողներու համար հետաքրքրաշարժ ու օգտակար։ Թէեւ թղթատարական ծախքով գինը 8 ղրշ է, սակայն Արեւ. Մամուլի բաժանորդներուն համար 6 ղրշ. միայն։

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Պատ. Խնամակալութիւնը և Մայրը խորին շնորհակալութեամբ կը ծանուցանեն թէ՝ բարեպաշտուհի Տիկին մը 7 ծրար չըչզգեստցու քէթէն նուիրած է սանուհեաց։ Բարեպաշտուհի Տիկին մը՝ 40 կանգուն սեւ կերպաս, Մայրապետներու զգեստցու։ Բարեսէր ոմն՝ կաթնոտ կով մը։ Տիկին Եւգինէ Տ. Յ. Փափազեան 2 տնտուկ Նարինջ։ Արամ էֆ. Մարտիրոսեան՝ բաւականաչափ որթատունկեր և պտղատու ծառատունկեր։ Պօղոս էֆ. Մոմճեան՝ 25 հատ վարդի տունկ։ Հաճի Ցակոբ աղա Գահրամանեան 60 ղրուշ։

Մնամ յարգանօք
Մայր Գալֆ. Աղջկ. Որբանոցի
ՔՐԻՍՏԻՆԷ ՄՅՐՊՏ. Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Խասգիւղ, 12 ապրիլ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, ապրիլ 25)

ԳԵՐՄԱՆ ՌԱՅԽՍՏԱԿԸ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԻՆ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՃԱՌԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 24 ապրիլ. — Ռայխստակի երէկուան նիստին մէջ, զինուորական ելմտացոյցին վիճաբանութենէն ետքը, պատերազմական նախարար զօրավար ֆոն Այնէմի խօսած ճառը, որուն երբեք այնչափ կարեւորութիւն չէր տրուած, բայց այսօր քաղաքական շրջանակներու մէջ բաւական յուզում պատճառեց, վասն զի ճառին ամբողջ պատճէնը հրատարակելով տեսնուեցաւ որ անոր մէջ մէկ քանի բառեր կան որոնք Գերմանիոյ պատերազմի պատրաստականութիւնը կը շեշտեն։ Պատերազմական նախարարը ցամաքային ամրութեանց շինութեան վրայ խօսելով ըսաւ. — «Կը յուսամ որ պիտի յաջողինք ի գլուխ հանել ամրութեանց շինութիւնները պատերազմի սկսելէ առաջ, մեր զէնքերը գործածելու ստիպուելէ առաջ. (Ուշադրութիւն, լռեցէք)։ Կրնամ յայտարարել ձեզ թէ քանի քանի անգամներ ստիպուած եմ ժամ առաջ սկսիլ և աւարտել այդ շինութիւնները, բայց չեմ ըրած՝ Պետութեան ելմտական վիճակը նկատի առնելով։ Չեմ ըրած, վստահ ըլլալով մեր բանակին ոյժին վրայ, որով կրնայ գործել առանց այդ ամրութեանց պէտք ունենալու։ (Պռաւօ)։ Նորաձեւ զէնքերը չունենալով իսկ կատարելապէս պատրաստ էինք պատերազմելու. վասն զի պատերազմի ատեն միայն զէնքերը չեն որ նկատի կ'առնուին, այլ նաեւ անոնց ոգին, որ կը խանդավառէ բանակ մը և ես կատարելապէս վստահ էի թէ այդ ոգին կայ մեր բանակին մէջ։ (Ուոտագին «պռաւօ»ներ աջակողմեն)։

Պատերազմական նախարարը հետեւեալ բառերով վերջացուց. — Այս Ռայխստագին մէջ չկայ անձ մը, հոգ չէ թէ ինչ կուսակցութեան պատկանի, երեսփոխան մը որ ուզէ թէ մենք այնպիսի վիճակի մը մէջ գտնուինք, ուր գտնուեցաւ Ֆրանսա 24 տարի առաջ, երբ քաղաքական հորիզոնը յանկարծ ամպոտելով պարտաւորուեցաւ միլիոններ ծախսել բանակը պատերազմելու կարող վիճակի մէջ դնելու համար։ Մենք ամէն ատեն պատերազմելու պատրաստ ըլլալու ենք. (Եռանդագին «պռաւօ»ներ աջակողմեն. մեծ յուզում ժողովարանին մէջ։)

Պատերազմական Նախարարին երէկի ճառին այս մասերուն վրայ շատ կը խօսուի այսօր, մանաւանդ այն մասին վրայ որով Նախարարն յոյս յայտնած է, պատերազմի մը ծագումէն առաջ, ամրութեանց շինութեան աւարտելուն։ Այս յայտարարութիւններն աւելի մեծ յուզում յառաջ պիտի բերեն դեռ, վասն զի պատերազմական Նախարարն այսօր անգամ մը եւս շեշտեց Գերմանիոյ պատերազմի պատրաստականութիւնը։

Պատերազմական Նախարարէն առաջ հակասեմական երեսփոխան Պ. Լիպէրման ֆոն Զօնէնպէրկ ճառ մը խօսելով, հետեւեալ կերպով վերջացուցած էր. — «Թողունք որ պառաւներն ու այլասեռածները փափաքին յաւիտենական խաղաղութեան։ (Mեիկ բրէ՛ֆ, մեիկ բրէ՛ֆ, ձախակողմէն), մենք կը վստահինք Աստուծոյ և մեր բանակին վրայ։ Նորոպայի մէջ խաղաղութեան փափաքողները պէտք է որ մեզ ալ հանդարտ թողուն։ Մենք արժանաւոր զաւակներն ենք մեր քաջ և զօրաւոր հայրերուն։ Ուզողը կրնայ գալ և փորձել։»

Ասոր վրայ պատերազմական նախարարը խօսք առնելով ըսաւ. — «Պ. բանախօսին վերջին փափաքին մասնակից եմ ես ալ։» (Շարժումներ)։ Պատերազմական Նախարարին այս խօսքը քիչ մը անորոշ էր թէեւ, բայց նոյն վայրկեանին ընդհանուրին վրայ ըրած տպաւորութիւնն այն եղաւ թէ նախարարը Պ. Լիպէրման ֆոն Զօնէնպէրկի «Ուզողը կրնայ գալ և փորձել» խօսքին ակնարկած էր։

Պատերազմական նախարարին այս յաւելիչ արտայայտութիւններէն զատ, զինուորական ելմտացոյցին վիճաբանութիւնը հանդարտօրէն տեղի ունեցաւ։ Նոյն իսկ Պ. Պեպէլ սովորական ճառին մէջ չափաւոր լեզու մը գործածեց։ Պ. Պեպէլ քաղաքական կարեւորութիւն ունեցող յայտարարութիւններ չըրաւ. կարգ մը մասնաւոր խնդիրներու վրայ խօսեցաւ. այսինքն, զօրահանդէսի մասին խօսելով ըսաւ. — «Աւստրիացի սպայ մը իրաւամբ կը հարցնէ ինծ թէ զօրահանդէսի մը համար այդպիսի ցոյցեր պէ՞տք են միթէ»։ Պ. Պեպէլ իր ճառին մէջ ըսաւ նաեւ թէ «Զարմեր որ բանակին ռազմափորձերուն համար այնչափ դրամ ծախսուի, ինչպէս կ'ընէ գերման ժողովուրդը ամէն տարի։» Ապա զինուորներուն դէմ գործուած գէշ վարմունքներուն վրայ խօսելով պահանջեց որ ենթասպաներուն իրաւունք տրուի զինուորներուն (Պատերազմական նախարար կը ժպտի)։ Ապա ազգականերբուս կուսակցութեան պետ Պ. Օլտէնպուրկի խօսած ճառին մէջ կարեւոր է Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին վերաբերեալ սա՛ մասը. — «Եթէ պահպանողական կուսակցութիւնը որոշելու ըլլար Լա Հէյի խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդին ղրկուելիք գերման պատուիրակը, մենք պատերազմական նախարարը պիտի առաջարկէինք։» (Նաս լաւ. աջակողմէն։ Ընկերվարականք կը գոչեն. ի՛նչու համար Պ. Օլէնպուրկը չղրկուի։ Բրիջներ ձախակողմէն)։ Պ. Օլտէնպուրկ շարունակեց. «Գերմանիոյ ժողովուրդը մարդագլուխ 13.40 մարք կուտայ բանակին և նաւատորմին համար, Ֆրանսա՝ 23.39 մարք, Անգլիա՝ 30.68 մարք։ Եթէ այս երկիրներն ալ Գերմանիոյ պէս ընեն, այն ատեն մենք ալ պատրաստ ենք վիճաբանութեան մտնելու»։

Պ. Օլտէնպուրկ, պատերազմական նախարարին երէկուան ճառին մէջ պատերազմի պատրաստականութեան մասին ըրած յայտարարութեանց ակնարկելով, սա բառերով վերջացուց. — «Երէկ նախարարին խօսքերը խանդավառեցին զմեզ։ Հանդարտութեամբ կրնանք նայիլ ապագային, երբ բանակն ու սպաները միշտ պատրաստ ըլլան պատերազմի։ Գերմանիա չպիտի կորսուի, ցորչափ հետեւինք սա սկզբունքին si vis pacem, para bellum. (եթէ խաղաղութեան փափաքիս, պատերազմի պատրաստ եղիր։) (Եռանդագին ցոյցեր համակրութեան)։

Ապա երկար ճառ մը արտասանեց Լայնախոհ Պ. Միւլլէր Մայնինկէն, և յանուն իր կուսակցութեան, համակրութիւն յայտնեց պատերազմի պատրաստականութեան մասին պատերազմական նախարարին երէկուան յայտարարութիւններուն։ Եւ զանազան խնդիրներու վրայ խօսելով, պահանջեց միջոցներ ձեռք առնել վաշխառուներու կողմէ սպաներուն կեղեքուելուն դէմ. և մէկ քանի դէպքեր յիշեց զինուորներուն դէմ ի գործ դրուած գէշ վարմունքներուն։ Ասոր վրայ էր որ հակասեմական Պ. Լիպէրման ֆոն Զօնէնպէրկ խօսեցաւ իր վերոյիշեալ ճառը։ Թէ՛ ասոր և թէ նախորդ բանախօսներուն պատասխանելու համար խօսք առաւ պատերազմական նախարար ֆոն Այնէմ, և ըսաւ ի մէջ այլոց թէ բանակին պաշտօնեաներուն վիճակի բարւոքման մասին շատ կարգադրութիւններ պիտի ըլլան յառաջիկայ տարի։ Բանակին մէջ սպաներու խնամքին մեծ կարեւորութիւն պիտի տրուի։

Գէշ վարմունքներու, զինուորներուն դէմ գէշ վարմունքներու, Ռայխստակը գիտէ թէ խստիւ դատապարտած է ինք այդպիսի վարմունքի մէջ գտնուողները, 1904ին մէջ 509 և 1906ին մէջ 35 ենթասպայ պատժուեցան այդ պատճառաւ։ Ֆրանսայի մէջ զինուորները ձիավարութեան լաւ վարժեցնելու համար, սպաները անոնց վիզին կապ և թամբին վրայ ալ պզտիկներ կը դնեն։ Եւ այդ սպաները բանտարկութեամբ կը պատժուին, մինչդեռ, ըսաւ նախարարը, մեր զինուորական ատեանները ծանր պատիժներով կը դատապարտեն այդպիսի սպաները և կ'արտաքսեն բանակէն։ Նախարարը ապա ընկերվարականներուն պատասխանելով ըսաւ թէ զինուորներուն ֆիզիքական խնամքին համար շատ հոգ կը տարուի, և այս մասին գերման բանակը գերազանց է։

Երկու երեսփոխաններուն ճառերէն ետքը, զինուորական ելմտացոյցի վիճաբանութիւնը վաղուան յետաձգուեցաւ։

ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԳԱՂԹԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 ապրիլ. — Ի պատիւ գաղթավայրերու նախարարապետներուն այսօր Ուէսթմինիսթր Հօլի մէջ մեծ խնջոյք մը կազմակերպուեցաւ։ Նախարարապետ Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէն սրտաբուղխ խօսքերով ընդունեց գաղթավայրերուն ներկայացուցիչները, մանաւանդ Պօթա զօրավարը։ Պ. Պալֆուր եւ Անգլիոյ նախարարապետին համամիտ գտնուեցաւ։ Պօթա զօրավարը ճառ մը խօսելով բաժակ պարպեց բրիտանական Խորհրդարանին համար, շեշտեց անգլ. օրէնքին գաղթավայրերու յարմարելու անքննելի յատկութիւնը, որուն համար բոլոր գաղթավայրերը շնորհապարտ են։ Գաղթավայրերը պիտի հետեւին Խորհրդարանի օրինակին և հեղինակութեան, զոր իրենց պաշտպանն ու առաջնորդը կը համարին։

ՀՐՍԵՆՕ ԳԱՂԹՈՒԹ ՄԸ ԱՒՍՏՐԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

ՄԷԼՊՈՒՐՆ, 24 ապրիլ. — Լոնտոնի մէջ հրէից հողատիրական-կազմակերպութեան ներկայացուցիչը Արեւմտեան Աւստրալիոյ հարաւային մասին մէջ մէկ միլիոն ակրոն հող կը փնտռէ, հրէական գաղթականութիւն մը հաստատելու համար հոն, խնդրելով որ այդպիսի հող մը 18 ամսուան մէջ յանձնուի իրեն։

ԱՍՏՈՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 26 ապրիլ. — Սակարանին մէջ գինները անկման հակամէտ են՝ գործ չըլլալուն համար։ Հակառակ հրապարակին թուլացմանը, բնաւ գործ չկայ և մէկ քանի մասնուցումներ բաւական կ'ըլլան գիներուն անկմանը։ Միայն Ռիօ Թինթօյի արժեթուղթերուն վրայ ոգեւորեալ գործառնութիւններ կատարուեցան և Սակարանի փակման պահուն գինը 2385 ֆր. եղան։ Լոնտոնի մէջ պղնձի գինը հաստատուն է՝ 101.10 անգլիական ոսկի։ Լոնտոնէն առնուած լուրերու վրայ, հարաւային Ափրիկէի արժեթուղթերը ինկած են։

— Էտուարտ Թագաւորին կողմէ Միջերկրականի մէջ կատարուած պտոյտը գրեթէ աւարտած է։ Էտուարտ Է. մայիս 1ին Բարիզ ժամանելով երկու օր պիտի մնայ. յետոյ ուղղակի Լոնտոն պիտի վերադառնայ։

— Պելճիքայի Թագաւորը, վաղը, նորէն Բարիզ պիտի ժամանէ։ Երեքշաբթի օրը նախագահ Պ. Ֆալիէռ սեղան մը պիտի տայ ի պատիւ Լէոբոլտ Թագաւորին։

ՆԱՓՈԼԻ. — Սիամի Թագաւորը, այսօր, Նափոլիէն ճամբայ ելաւ դէպ ի Ճէնովա։

ՓԱՐԻԶ. — Ֆրանսայի Նախարարաց Խորհուրդը երկուշաբթի օրը պիտի գումարուի Էլիզէի մէջ՝ դաստիարակներու խնդրով զբաղելու։ Բոլոր Նախարարները Բարիզ պիտի դառնան, այդ գումարումին ներկայ գտնուելու համար։

— Արտաքին գործոց Նախարար Պ. Բիշոն, վաղը, սեղան մը պիտի տայ ի պատիւ Ճափոնի կայսեր ազգականին՝ Ֆուշիմի Իշխանին։

ՊԵՐԼԻՆ. — Ֆրանքֆուրթեր Զայթունկ, խօսելով կայզերայի տեսակցութեան վրայ, կ'ըսէ թէ եղածը քաղաքավարական պարզ այցելութիւն մըն է։ Էտուարտ Թագաւորը փոխադարձաբար պատասխանեց այն այցելութեան զոր Ալֆոնսօ ԺԳ. տուած էր անցեալ տարի։ Սպանիոյ Վիքթորիա Թագուհին մօտալուտ ըլլալով, իր ծննդաբերութենէն ետքը, Անգլիա երթալ՝ իր ծնողքը տեսնելու, պիտի չկրնար երթալ, եթէ Էտուարտ Թագաւորը փոխադարձ այցելութիւն տուած չըլլար Սպանիոյ Թագաւորին։ Գերման թերթը կը յարէ թէ այդ ամէնուն մէջ ո՛չ անգլիական դրամի խնդիր կայ՝ սպանիական նաւատորմին համար, և ոչ ալ Սպանիոյ կողմէն յանձնառութեան մը՝ Անգլիոյ հանդէպ։

ՊԵԼԿՐԱՏ. — Սերպիոյ նախարարապետը Պ. Բաշիչ Սերպիոյ Թագաւորին ինքնագիր մէկ նամակը կը տանի Էտուարտ Է.ի։ Վերադարձին Վիեննա պիտի հանդիպի։ Պ. Բաշիչ յառաջիկայ շաբթուն վերջը Լոնտոն պիտի երթայ՝ առեւտրական նախարար Պ. Սթօեանովիչի հետ։

ԼԱ ՀԷՅ. — Զրոյց կայ թէ Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդը պիտի յետաձգուի։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուս կառավարութիւնը որոշեց անգլիական Տրիպիւն լրագրին Ռուսաստան մուտքը արգիլել՝ մինչեւ նոր հրամանի։ (?) — Ռուս կառավարութիւնը որոշեց անգլիական Tribune զրահաւորին ձեւով տպագրութ մարտանաւեր չինել տալ։

ՀՌՈՄ. — Մատրիտէն կը հեռագրեն խոտակաս լրագրի մը թէ Անգլիոյ Թագաւորը խորհուրդ տուեր է Սպանիոյ Թագաւորին, որ տեսակցի Իտալիոյ Թագաւորին հետ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Տէյլի Թէլէկրաֆ կը ծանուցանէ թէ անգլիական մեծ հաստատութեանց ճարտարագէտներ Ֆէրրոլ ժամանած են. նաեւ Բաթիքս գացեր են։

ԱԹԷՆՔ. — Ցունաստանի Երեսփ. Ժողովը իր նիստերը այսօր դադրեցուց զատկական տօնին առթիւ։

ՊԵՐԼԻՆ. — Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց Նախարարը երեքշաբթի Պերլին պիտի ժամանէ և կայսրանին մէջ պիտի ընդունուի տեղւոյն աւստրեւհունգարական դեսպանին կողմէ։ Չորեքշաբթի Վիլհէլմ կայսեր պիտի ներկայանայ, յետոյ Նախարարներուն հետ պիտի ճաշէ։

ՓԱՐԻԶ. — Ռուսիոյ Մայր կայսրուհին, Պուաժէի մէջ Նախագահ Պ. Ֆալիէռի հետ տեսակցելէ ետքը, վակոնի առջեւ կեցած Նախագահին լուսանկարը առաւ, երբ կառախումբը կը մեկնէր։

— Պաշտօնական շրջանակներու մէջ կ'ըսուի թէ Ֆրանսա որ և է դեր չէ կատարած Կարդաքէնայի մէջ և թէ բնաւ կարեւորութիւն տալու չէ քանեակ զինակցութեան մը մասին։

ՎԻԵՆՆԱ. — Վիլհելմ Մոզէդիկ դիպուածով խեղդուեցաւ Դանուբի մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Մանչի տակէն թիւնէլ մը բանալու ծրագրին հեղինակները վերջնականապէս ետ առին իրենց ծրագիրը Երեսփ. Ժողովէն։

— Անգլիոյ արտաքին գործոց պաշտօնարանը կը հերքէ Անգլիոյ և Սպանիոյ միջեւ նաւային դաշնագրութիւն մը կնքուած ըլլալու լուրը. նաեւ Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Իտալիոյ ու Սպանիոյ միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացած ըլլալը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Մայիսի 21ին Խըրիմի մէջ պիտի կատարուի Նիքոլա Նիքոլայէվիչ մեծ դուքսին ամուսնութիւնը Լէօխթէնպէրկի դքսուհիին հետ՝ ծնեալ Սեւ Լերան իշխանուհի։ Մեծ դուքսը 51 տարեկան է և դքսուհին 40։

ՍՈՖԻԱ. — Պուլկարական քաղաքներէն առնուած լուրերու նայելով Դանուբի ջուրերը մեծապէս յորդած են, մանաւանդ Սոմովիթի և Վիտինի մէջ, ուր խիստ մեծ վնասներ պատահած են։ Վիտին քաղաքը ամէնէն աւելի վտանգի մէջ է ջուրերու բարձրացումէն։ Բնակիչները հեռանալու կը պատրաստուին։

ՆՈՐՖՈԼՔ (Վիրճինիա). — Այսօր կատարուեցաւ հանդիսաւոր բացումը Ճէյմսթաունի արուեստահանդէսին՝ նախագահ Պ. Ռուզվէլթի և զանազան երկիրներուն պատուիրակութեանց ներկայութեանը։ Մ. Նահանգաց նախագահը երկար ճառ մը արտասանելով, անկեղծ մաղթանքներ ըրաւ ազգերու բարեկեցութեան և յայտարարեց թէ հիմա միջազգային անկեղծ խաղաղութեան մը գաղափարը հետզհետէ ամէն կողմ կը տարածուի։

ԱՇԽԱՐՀԻԿ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ուսանիկ այս գիշերուան եւ վաղուան ներկայացումները.

ՎՈՏՎԻԼԻ ԹԱՏՐՈՆ. — Այս գիշեր Ռաշէլ և վաղը, կիրակի, կէսօրէն երկու ժամ ետքը, Լա Պոհեմ։

ՓՈՔՐ ՇԱՆ-ԱՆՏՐԻԻԼԱԹՐ. — Այս գիշեր Ֆաուսթ, վաղը, կիրակի, կէսօրէն երկու ժամ ետքը Ռաշէլ։ Կիրակի գիշեր Պառոյին տը Սէվիլ։

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ. — Վաղը Փարսից դեսպանատան մէջ նուագահանդէս, կէսօրէն երկու ժամ ետքը։

ԿՈՐՍՈՒԱԾ

ԱԶԴ. — 1906 նոյեմբեր ամսուան ընթացքին, Ղալաթիոյ մէջ կորսուած է 500 րուպլինոց բաց փոխանակագիր մը, Մէհմէտ էֆ. Միտիլլիզատէ ստորագրութեամբ։ Այդ փոխանակագիրը գտնողէն կը խնդրուի յանձնել Պ. Կ. Տըքիւֆիի, Օսմ. Կայս. Պանքան։ 3—2

Կ. Պոլիս

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՑՈՐԵՆ			Փարա
Առաջին ճերմակ օխան			40 -
Երկրորդ	»	»	39 -
Խառն		»	37 -38
Զավտարը		»	34 -36
Կարծր առաջին		»	41 -42
» միջին		»	38 -39
ԱԼԻՒՐ			Ղրշ.
Տեղական գըրմա Ա. Պարկ			78 -80
»	»	Բ. »	76 -77

Այսօր 6 վակոն Անատոլըի ցորեն ժամանեց.

ԹԵՓ

Օխան 22 փարա

ԳԱՐԻ

Բէօսթէնճէ	քիլէն	14½ -
Րումէլի		13½ -14

ՑՈՐԵՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

14 Ապրիլ

Նիւ-Եորք	պատրաստ		83.3.4
»	մարտի համար		.
» 1907	մայիսի	»	85.1.4
»	յուլ.ի	»	79.8.8
»	դեկտ.ի	»	81.1.2
Լիվըրփուլ	պատրաստ		7.
»	յուլիսի		.
»	դեկտ.ի	»	6.4.1.2
»	մայիսի		6.5.
Չիգակօ	պատրաստ		.
»	յուլ.ի	»	71.1.
»	դեկտ.ի	»	73.7.
Մարսիլիա	պատրաստ		18.

ԱՄԷՐ ՊԻՔՕՆ

Société Producteur du France, Péra

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՊԷՐԱ

Ամենաքաջ գնահատումներու արժանացած զանազան ցուցահանդէսներու մէջ։

ԱՄԷՐ ՊԻՔՕՆԸ, ամէնէն շատ քինքինա պարունակող սա կազդուրիչ ըմպելին, պատրաստուած է ալժէրիական հողի յատուկ տունկերով։ Իր կազդուրիչ ու հակատենդային յատկութիւններուն համար է որ կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը։ Առտուն մէկ թէյի փառանց կամ ճաշէն առաջ առնուած ատեն՝ բարեբեր ազդեցութիւն մը կ'ունենայ։ Այդ ըմպելիին շնորհիւ՝ մարդուս պատրաստ ուժերը կը վերանորոգուին եւ տենդը զերծ կը մնայ։

Ծանօթ. — Անխիղճ մ ըդէկ մեր վաճառանիշը կեղծած ըլլալնուն, Ամէր Պիքօն սպառող մեր բոլոր յաճախորդներուն խորհուրդ կուտանք առաջնակարգ տուներէ միայն գնել, որպէս զի կեղծերը չառնեն։ պէտք է պահանջել որ շիշերը Բերքօն տէ Ֆալրիքանի գրոշմը կրեն։

Միակ Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ մէջ
Պ. Լ. ԲԱՐՄԱ.
Պ. Պ.

Բ Պոնոմի	Ղալաթիա
Ա Ռէջջիօ	»
Էքօնոմիք Գօօբէռաթիվ	Ղալ. Բերա եւ Գատըգիւղ
Ռօզարիօ Միւսոնէ	Ղալաթիա
Բարառօբուլօ եւ Մէլէթիատիս	»
Ժ Սթավրօբուլօ	»
Սթավրօբուլօ Եղբարք	
Քօթօթաքի Եղբարք	
Վենսան Գասապեան (դեղվ.)	Կ Պոլիս
Մէհմէտ Բեզզիմ	
Տ Մեզիքի որդի եւ Ընկ	
Մ. Մէզիքի	
Թ Լինօ	
Պ Նէֆէրեան	
Ժ Վօնթիգլիանօս եւ Ընկ.	
Էմիլ Լամբրիոշ	Բերա
Տէմէթրաքօբուլօ եղբ. ք եւ Ընկ	
Թ Սալըրճեան Բերա, Կ. Պոլիս, Ղալաթիա	
Պօն Մարշէ	Բերա

ևւն ևւն. ևւն. 50—16

ՏՕՔԹ. Խ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ
ԵՒ ԾՆՆԴԱՄԻԶԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Վերջին կատարելութիւններով օժտուած մեր դարմանատան մէջ, միայն սեռական հիւանդութիւններ ունեցող հիւանդները, գիտութեան ամէնէն նոր մեթոտներու կիրառումով կը դարմանենք։

Հասցէ. — Պաղչէ-Գաբու, չաքարավաճառ Հաճի Պէքիր էֆէնտիի դիմացը, սեղանաւորին վերնայարկը, Թիւ 19։

ԱՌԱՋԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՁՐԻ Է 15—9

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 13/26 Ապրիլ

Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4%	Բ. Կ.	Օ. Ո.	102 19
Ամէնէն բարձր գին		» »	102 23
Ամէնէն վար գին		» »	102 18
Րումէլի Երկաթուղի գ.ց		Ֆր.	150 ½
Ամէնէն բարձր գին		»	150 ¾
Ամէնէն վար գին		»	150 ½
Թրամվայ		»	60 ½

ԲԱՑՈՒՄ 14/27 Ապրիլ

Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4%	Բ. Կ.	Օ. Ո.	102 18
» »	ժամ 6ին	Բ. Կ. »	102 21
Րումէլի Երկաթուղի		Ֆր.	150 ½
» »	ժամ 6ին	»	150 ½
Քարափ Կ. Պոլսոյ		»	454 —
Անատ. Երկթ. Պարտթ. Ա. սէրի Բ. Կ.		»	515 —
» » »	Բ. սէրի Բ. Կ.	»	513 —
» » »	բաժնեթուղթ	Ա. Ո.	18 40
Շիրքէթի Խայրիէ		»	42 50
Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէ		»	5 —
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		»	4 80
Օսմ. ծխախոտ			— —
Թրամուէյ բաժնեթուղթ			10 —
» ժուիսանս			5 05
» պարտաթուղթ			480 —
Թրօնէլ		Ֆր.	58 —
Տէրքօսի Ջուրի Ընկ.			358 —
Գալիա Քարա Այտըն			687 —
Միտիլի պանքա		Օ. Ո.	5 75
Սալօնիքի պանքա			— —
Մէրսին Ատանա պարտթ.		Ա. Ո.	16 62
Քարասու առանձնաշնորհեալ			110 —
» սովորական			105 —
» 5 պարտաթուղթ			87 —
Քարափ Իզմիրի			586 —
Փոխառ. Հէլլենական 5%			258 —
Հէլլենական պարգեւաւոր թուղթ			433 —
» » »		Օ. Ո.	4 05
Լաուրիոմ		Ֆր.	86 —
Զաբթըրը		»	38 —

ՍԹԻԼԱՆՑ

Օսմ. Միացեալ 1 օրուան	Օ. Ո.	1 40
» » 8 »		4 40
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	— —
Փոխ. Հրապարակ Օսմ. Պանքայի 6½ %		

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք		Ղրուշ	109 ¾
Բարիզի » »		Ֆրանք	23 93¾
Վիեննայի » »		Քուրոն	21 94
Պերլինի » »		Մարք	18 65

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Անգլիական ոսկի	Ղրշ.	110 04
Ֆրանսական »	»	87 09
Գերմանական 20 մարք	»	106 10
Բոլ Էմբէրիալ	»	91 —
Մէճիտի տաբերութիւն	»	107 20
Արծաթ մանրուք	»	104 25
Մէթալիք	»	100 —
Րումլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8 69

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 26 Ապրիլ

Միացեալ Օսմ. պարտթ.) բաց.	Ա. Ո.	94 60
) գոց.		94 55
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	150 75
Թրամվայ	»	59 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	703 —
Ծխախոտի բաժնեթուղթ	»	444 —
Գալիա Քարա Այտըն	»	687 —
Օսմ. մաքսատուն	»	— —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	94 55
Քրէտի Լիոնէ	»	1165 —
Ռուսական 5 %	»	88 90

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ս. ՇԻՔԱՑՆ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Զատկի տօնական օրերուն առթիւ նորաձեւ ապրանքներ ստացած է եւ հանրութենէն կը խնդրէ իր այցելութեամբ պատուել։

ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Արանց, կանանց և տղոց զգեստներ, պոնէթըրիի վաճառքներ՝ ֆրանսական ու անգլիական, շապկեղէն, գլխարկ, մորոքէնիէ առարկաներ, ճերմակեղէն, «Կիւեռ»ի ձգափոկեր, տիկնոց կօշիկներ՝ Ուալքօվըր և Սթմօն Շու գործարանին, անուշահոտութիւն, ձեռնոց և ճամբորդութեան առարկաներ։

Յ. Գ. — Շիքայն վաճառատունը միշտ ամենամեծ առաւելութիւններ կ'ընծայէ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն։ 10

"ՕԹԷԼ ՍԱՎՈՒԱ"
Ի ԲՐԻՆՔԻԲՕ

Այս հանրածանօթ պանդոկը, որ Մեծ Կղզիի բարձունքին վրայ իր գեղատեսիլ դիրքովը կը հրապուրէ բոլոր այցելուները, և ամէն ամառ գոհ կը թողու իր բազմաթիւ յաճախորդները, գարնան մօտաւորութեան առթիւ վերաբացուած է արդէն։ Թէ՛ իր սպասարկութեան կանոնաւորութեամբ, թէ՛ իր ճաշակաւոր ու մաքուր կահաւորումով, և թէ՛ մանաւանդ իր ճաշերուն պէսպիսութեամբ ու ընտիր հանգամանքովը՝ ՕԹԷԼ ՍԱՎՈՒԱՆ առաջին տեղը կը գրաւէ Բրինքիբոյի օթէլներու շարքին մէջ։

Այս պանդոկին Տնօրէնը, Վարդան էֆ. Վարդանեան, ինք անձամբ կը հսկէ իր յաճախորդներուն հանգստաւէտութեանը, կենցաղագիտական փափկութեամբ, և երկու սեռի բոլոր այցելուները մեծապէս գոհ կը թողու։ Այն ընտանիքները որոնք կը փափաքին գարնան ու ամրան եղանակը Մեծ-Կղզիի լաւագոյն օթէլներէն մէկուն մէջ անցունել, կամ առժամապէս բնակիլ հոն, պիտի գտնեն՝ ամէն գոհացուցիչ պայմանները հետ նաեւ գիներու չափաւորութիւն։ 10—7

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ
BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
Վ.ՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 8,000,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 3,700,000 Ֆր.

ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ՝ Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Դատալա, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլիս), Մանասթըր եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ ու Ասիոյ և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաև միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրներ։ Չէքերու հաշիւներ կը բանայ։ Արժեթուղթերու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Չէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի ի տես ինքաբերելի և 3, 6, 9, 12 ամսուան որոշ պայմանաժամներով։ Վերջապէս սեղանաւորական ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով։ Պանք տը Սալօնիք փոքր վճարումներու համար ալ Խնայողական Սնտուկ մը, շատ նպաստաւոր պայմաններով։ 50—26

PHOENIX ASSURANCE Ld. Co.
"ՖԻՆԻՔՍ,,

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Դրամագլուխ եւ պահեստի գրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ սոսկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ եւ մնասուց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է.

ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑ։ Ցա'րդ վճարած է աւելի քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ եւ Պոլսոյ եւ գաւառաց։ Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Վիքթալիս խան, Պանք Օրօմանի մօտ. Ղալաթիա։

Փոխ գործակալ ի Պոլիս
ՃԻՎԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ
50—18 Ֆնտգլեան խան

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑ.
Ն. ԲԱՔԷ եւ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Ապրիլ 29ին, Ֆրիժի, Մարսիլիայէն
Մայիս 2ին, Լա Կօլ, Անատ. եզերքէն
Մայիս 6ին, Սիրֆասի, Սեւ ծովէն
Մայիս 14ին, Իմերեդի, Մարսիլիայէն
Մայիս 20ին, Ֆրիժի, Անատ. եզերքէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մայիս 1ին, Սիրֆասի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում, Նովորոսիսք
Մայիս 2ին, Լա Կօլ, ուղղակի Մարսիլիա
Մայիս 7ին, Սիրֆասի, Մուտանիա եւ Մարսիլիա։
Մայիս 15ին, Իմերեդի, Սեւ Ծով։
Մայիս 21ին, Ֆրիժի, Մուտանիա եւ Մարսիլիա։

Ա. կարգ	Փարիզի համար	200	Ֆր.	
»	» Մարսիլիոյ	»	160	»
Բ	» Բարիզի	»	150	»
»	» Մարսիլիոյ	»	120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 50—38 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	1,666 666 Ֆր.
Նրաշխաւորութեան գումար	154 666 666 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	400,728,000 »
1904 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	65,224 946 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան Վօյվօտա Ղալաթիա,
Պոլսոյ գործակալութեան, Տիլսիզզատէ խան, Այըր Էֆէնտի ճառտէսի, Թիւ 26։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 11 50—33

ԹՈՄԱՍ ՌԻՒԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտէսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սաֆօ	1119
Ալեքթ	3607	Տօմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Տիբիա	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիա	119
Աթիտքօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէց	595	Մոնդէպէլլօ		Սցէրա	1203
Պասանօ	1822	Տինամօ	504	Իտկօ	2354	Մուցիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Պորտինօ	1264	Էսլքօ	3464	Իտտհօ	5540	Նէքա	1133	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըֆֆալօ	4481	Էլտաքատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օտիս	4100	Թոքիօ	3337
Գէյրօ	1371	Էցաքօ	1841	Բլէսօ	1053	Խնթացիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիբսօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլբինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գարէօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քոմօ	1700	Բոլէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գաղօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Զիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէրանթօ	2272	Րիալճօ	3329	Վ. Քլիթուցն	2391
Սօսէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րինալտօ	1553	Եէտա	1350
Գոլորատօ	4235	Կիկանօ	1143	Լորէնցօ	3191	Րոլլօ	1613	Զէցա	1200
Գոնկօ	2905	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօճէս	1789	Թարօ	
Գորսօ	895	Կրատնօ	1695	Մարէնկօ	1273	Րոզացիա	136	Մայօն	

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են.
Բօլէնզօ շոգենաւը, Նաւապետ Պրանթըն, ամսոյս 8ին։
Վայկօ շոգենաւը, Նաւապետ Հարպօրտ, ամսոյս 20ին։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին.
Բլաւօ շոգենաւը, Նաւապետ Պէլտինկ, մայիս 2ին։
Սիսէռօ շոգենաւը, Նաւապետ Ռէյլէր, մայիս 20ին։
Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 22 24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—2

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ ակսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատւոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա	) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 և 343 կրկին։
	) 2. » » Գալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա	) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առեւ։
	) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս	) 1. Սուլթան ամամ Թիւ 2։
	) 2. Սուլթան Համամի, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար	) Զորըր Պօյը, Թիւ 120։

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։ 16 50—30

ՏՈՔԹ. Գ. ԶԱՐԳԻՃԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱԿԱՆՋԻ, ՔԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ ԵՒ ԲԵՐՆԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Որ երբեմն իբր օգնական բժիշկ պաշտօնավարած է Պորտոյի կառավարական հիւանդանոցներուն մէջ, այժմ Կ. Պոլիս վերադարձած ըլլալով, կը բնակի Բերա, Թագսիմ, Ըթըր փողոց Թիւ 6 (դաղղիական հիւանդանոցին առեւը), և հիւանդ կ'ընդունի բաց ի երկուշաբթիէն ամէն օր կէս օրէ վերջը։

Շաբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ։
40—33

Khedivial Mail Line
(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերթ
Շաբաթական ամենէն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Էլ Գահիրէ շոգենաւը կիրակի, 27 ապրիլ (Ը. Ե.) կէսօրէն ետք ժամը 4ին, Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ իսկ երեքշաբթի 30 ապրիլ 1907 (Ը. Ե) կէսօրէ ետքը, ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր և Պիրէոն։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս. 2|14 եւ 320 Աձեր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազըլ խան, Հէզա էն փողոց, Թիւ 14, Քօօբէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Արժանագրութեան գրասենեակ Ընկերութեան, Պահչէ Գաբու, Թրամուէյի ճամբան, Թ. 40, մաքսատան մօտ։
Պոլիս, Մ. Ի. Սատօք, Շէյխ Իւլ Իսլամ խան, Պահճէ Գաբու Թիւ 10։
Պոլիս, Ապատ պէյ եւ Ընկ., Վէզնէճիլէր փողոց։
Պոլիս, Գ. Ս. Այմէլօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գաբու, Իզմիր փողոց։
Գատըգիւղ, Ալեքսանդր Անասթասիատիս Չուկայի հրապարակ։
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրիա, Մօտա ճառտէսի։
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի։
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց
Երէնգիւղ, Թէօտօրոս Իշանիտէս, Նամազկատան մօտ։
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսի, Պէօյիւքտէրէ ճառտէսի, Թիւ 137։
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրեանց, Թիւ 12, Թիւնէլ խան։
Բէնտիք, Բ. Սօմմարիպա։
Մեծ Կղզի, Րէսուլ էֆ.։
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկէլիտէս, կայարանի հրապարակ։
Սան Սթէֆանօ, Բէշլճեան էֆ.։
17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԱՊԱՌԻԿ
ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ՆՈՐ ՏԵՍԱԿՆԵՐ

Ամէն անուան յատուկ սկզբնատառով ադամանդազարդ ոսկի մատնիներ

Հէրձայի վաճառատունը՝ գոհարեղէններու, ոսկի և արծաթ շղթաներու, գրպանի, պատի և քօնսօլի ժամացոյցներու մասնաւոր վաճառումէն զատ՝ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն վստահութենէն քաջալերուած, այս անգամ կը փութայ յայտարարել թէ՝ ամէն եղանակի յատուկ վերջին նորաձեւութեան վրայ պատրաստ ունի արանց, կանանց և տղայոց համար ամէն տեսակ հագուստներ ու անձրեւի համար մուշամայա վերարկուներ, նաեւ ճերմակեղէններ, ֆանթէզիներ և թօռաֆիյէներ ու կօշիկներ։ Ունի նաեւ կահկարասի, ձեղունի լամբարներ, մահճակալներ, եւրոպական ու ճնգլիական գորգեր, գետնի մուշամաներ, կրամոֆօններ ու պիսիքլէթներ՝ ամենավերջին կատարելութիւններով։

Հէրձայի վաճառատունը մայրաքաղաքիս մէջ միակն է, որ շահած է հանրութեան վստահութիւնը և գոհունակութիւնը, իր ապրանքներուն տոկունութեան և ոսկիներու մաքրութեան, ձեւաւորութեան և աժանութեան համար։

ԱՊԱՌԻԿԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Գնուած ապրանքին հարիւրին 20ը միայն կանխիկ, իսկ մնացեալ գումարին համար շաբաթական հարիւրին 5 վճարմամբ պատրաստ է հայթայթել։

Վաճառատունս հաստատուած է

ՄԵԾ ՇՈՒԿԱՅ, ՈՍԿԵՐՉԱՑ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 13

Անգամ մը այցելել բաւական է համոզուելու համար թէ Հէրձայի անմրցելի կազմակերպութեամբ մը ի վիճակի է այսօր գոհացնելու իր ամենէն դժուարահաճ յաճախորդները։

Կանխիկ գնողներու համար հարիւրին 5 զեղչ
Սակարկութիւն չկայ 50—35
Շարաթական վճարմանց համար հաւաքիչներ միշտ պատրաստ են

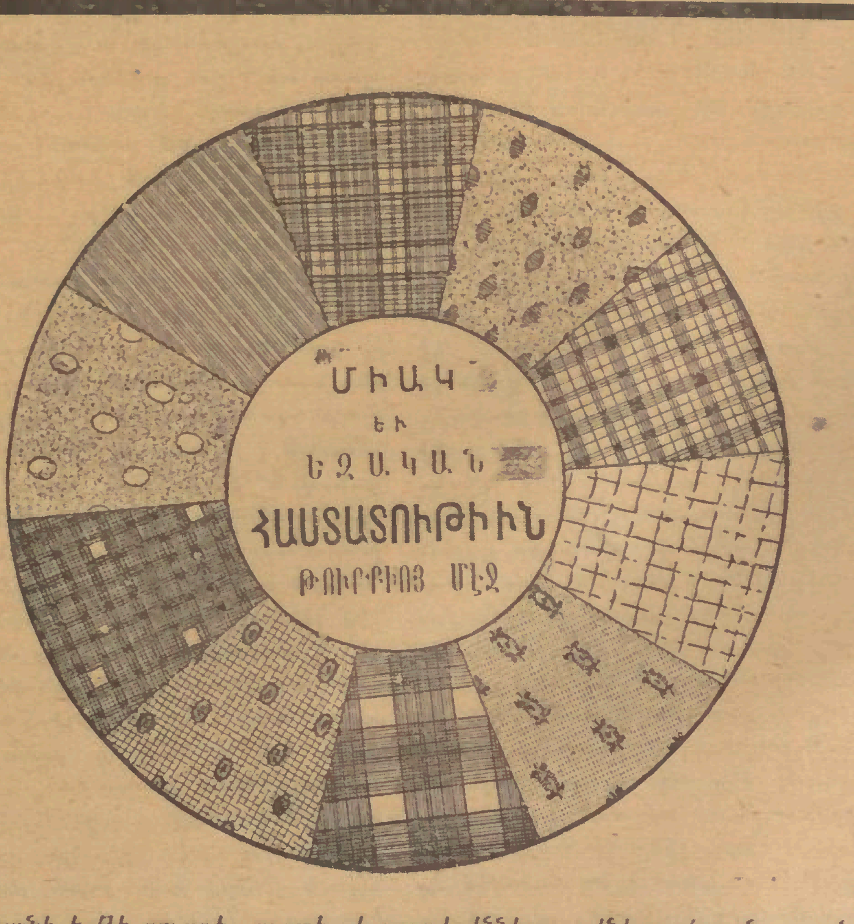

Ցայտնի է թէ բուրդի, ուստի և սուեղէններու գիները ո'րքան բարձրացած են։ Այդ դժուարութեան առաջքը առնելու և նախորդ գներով վաճառելով իր յաճախորդներուն գոհացում տալու համար, Լոնտոնի Տնօրէնութիւնը քանի մը հազար ԳՈՒՐՕՆ ղրկած է հոս, որոնք մեծ սուեվաճառներու ծախած բրդերէն աւելցած են։ Տնօրէնութիւնը հրաման յղած է կէս գնով վաճառելու այդ կտորները։ Կերպասներու այդ գեղեցիկ մթերքը, որոնք շատ լաւ կը յարմարին քօսթիւմի, բանթալոնի ու բարտըսիւի շինութեան, ցուցադրուած է Պոլիս, Սիրքէճի, Համիտիէ. Ճառտէսի, Թիւ 24 վաճառատունը, Բէօբբիւլի խանի տակ։ Այդ կերպասները դեռ նոր հասած են, որով մեր յաճախորդներէն կը խնդրուի անգամ մը այցելել՝ մթերքը տակաւին չսպառած։ Գիները նշանակուած են իւրաքանչիւր քուբօնի վրայ։ Անոնք որ գնուած ապրանքէն գոհ չեն մնար, եթէ 48 ժամ յետոյ ապրանքը ներկայացնեն վաճառատուն, փոխարժէքը պիտի ստանան։
10—8

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ
ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ-ՖԷՐԱՅՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Դրամագլուխ 130 միլիոն ֆուրոն, ամբողջովին վճարուած
Պահեստի գումար 36 միլիոն ֆուրոնի չափ։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Վճարումները ոսկեդրամ ըլլալու են։ Ցիւսուն ղրուշէն վար վճարում չընդունուիր։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն այսօր հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար գումարներու համար. իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Սակայն կրնայ տոկոսին առկը իջեցնել կամ աւելցնել տեղական լրագիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ ամէն ատեն։

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ գրաւորապէս ու կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով.

3 օր	100— 150	ոսկի գումարի	համար
6 »	151— 200	»	»
10 »	201— 500	»	»
15 »	501—1000	»	»
30 »	1001 և անկէ վեր	»	»

Վինըր Պանք-Ֆէրայն իրեն կը վերապահէ պանքան դրամ աւանդողներուն հաշիւը կարգադրել, ուզուած ատեն վճարելով տարակին պարունակած գումարը։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն խնայողական գումարը պարունակող տետրակ մը կը յանձնէ անշափահասի անունով, բայց այդ պարագային նշանակուած խնամակալը (վէլի կամ վասի) միայն իրաւունք ունի դրամը քաշելու։

Խնայողական Սնտուկէն զատ։ Վինըր Պանք Ֆէրայն կը զբաղի նաեւ սեղանաւորական ուրիշ գործառնութիւններով

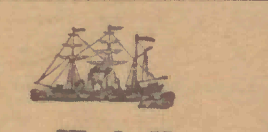

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ճամբորդ եւ ապրանք փոխադրող շոգենաւեր

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Սկգի	Նայլօզօրիս
Մեմֆիս	Էմեյսիս
Րափաէս	Պուզիրիս
Թէյպըր	Մօերիս
Նարսզօն	Ֆայլէ
Նավարին	Ֆարօս
	Թիպա

Առաջին կարգի շոգենաւերը շատ հանգստաւէտ են, նաւուն միջոցը ընդարձակ սենեակներ ունին, ելեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար տեսչուհի ունին։

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ սահմանափակ թուով ճամբորդներ կ'առնեն բայց տեսչուհի չունին։ Ըզկրինէ Կ. Պոլսէ Լիվրբուլ Ա. կարգի գին է 15
» » Բ. » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ Ղալաթիոյ մաքսը համելու համար՝ իրենց հրահանգները տան շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստները առնելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին։

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ Ընկ. Գործակալք
Ուիթոլ խան, Պահչէ գաբու, Պոլիս
ՃԷՅՄ ՄՕՍ Ընկ.
50—11 31 Ճէյմս Սդրիգ, Լիվրբուլ

Cie RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Ապրիլ

Գշ.	10/23	Սեվաստօբոլ ժամը 10ին առաւօտուն, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Եշ	12/25	Օտեսա ժամը 10ին առաւօտուն։
Շբ.	14/27	Միտիլլի, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առաւօտուն։

Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։
50—31

ՏԱՆԻԷԼ ԼԸՋԻՒԷՕՐ

ԿՆՈՋ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՋԱՒԱԿԸ

Ա.

ՓՈՔՐԻԿՆ ԼԹԻԼԸՆ

Ինչ բանի վրայ կը խորհէր։ Սրտին մէջ ինչ յիշատակ արթնցած էր։

«Ժամագրութիւն...» խուսափուկ ու դիւթիչ վանկեր էին ատոնք։ Անոր արկածալից ու յուզիչ իմաստին թափանցա՞ծ էր միթէ։

Երկու քոյրերէն Ճուլիա գեղեցիկ եղած էր։ Ֆանիի աչքերը միայն աղուոր էին։ Բայց ինչ աչքեր։

Ժպիտ մը ծփաց նուրբ և տժգոյն շրթունքներուն վրայ, երկար խորշումներ առաջ բերելով չոր այտերուն մէջ։ Այդ պառաւ աղջկան դէմքը, իր սեւ մազերուն պատճառաւ բիրտ երեւոյթ մը ստացած էր, բայց աչքառու հանդամանք մը ունէին իր նուրբ դիմագիծերը, որոնք պայծառացան խսկոյն։ Այդ երազանքին մէջ թաղուած պիտի մնար, եթէ երբեք այրած կերակուրի հոտ մը առնելով խոհանոցէն, տեղէն չցատկէր։

Այդ միջոցին լսեց փականքին մէջ դարձող բանալիի մը աղմուկը, որ քըրոջը վերադարձը իմաց կուտար։

Նախ կրակարանին քով վազեց, սան մը վար առնելու համար, և խոհանոցէն լսեց Ֆանիի խօսակցութիւնը։

—Որո՞ւն հետ կը շաղակրատէ, ըսաւ Ճուլիա։ Ցուսամ թէ հիւր մը չի բերեր միասին։ Սպասուհի չեմ բնաւ։ Մեզի համար միայն կերակուր կը պատրաստեմ, գոչեց պառաւ աղջիկը, ոտքի ելլելով։

Կրտսեր քրոջ ձայնը բարձրացաւ։

—Ճուլիա, Ճուլիա...

—Կուգամ կոր։

Նրբանցքէն անցնելով ճաշասրահ մըտաւ և ապշահար կանգ առաւ Ճուլիա։ Իր քրոջ մօտ, ձեղնալամբարին յորդ լոյսովը ողողուած, փոքր տղայ մը կեցած էր աթոռի մը վրայ։

Ճուլիա հազիւ ատեն ունեցաւ սիրունիկ դէմք մը նշմարելու, որ խանդարուած էր, քունէն նոր արթնցած ըլլալուն համար։ Տղուն աչքերը գոցուեցան, բերանը բացուեցաւ, դիմագծերը ջղաձիգ արտայայտութիւն մը ստացան և սոսկալի ճիչերով լցուեցաւ հանդարտիկ յարկաբաժինը։

Օր. Ֆանի առաջ նետուեցաւ՝ դռները գոցելու համար։

—Ո՛հ, տղուն ձայնը չլսուի, մինչեւ պառաւ աղջիկը։

—Հայրի՛կ, հայրի՛կ... կը պոռար տըղան։

—Հիմա պիտի գայ հայրիկը, մի' լար սիրունիկս, կ'ըսէր Օր. Ֆանի այնպիսի դողդոջ զգուանքներով, որոնք ձախաւեր ըլլալու տպաւորութիւնը չէին ձգեր։

Սակայն պառաւ աղջիկը երբեք տղայ մեծցուցած չունէր։ Հակառակ այդ բանին՝ հեզահամբոյր էր իր վարմունքը, և թաքուն վախ մը ու հրապոյր մը կը զգար միեւնոյն ատեն։

— Հայրը քիչ մը առաջ բաժնուեցաւ մենէ... կառքին մէջ կը քնանար պըզտիկը, ըսաւ Ֆանի, իր քրոջ բացատրութիւն տալով։

Տղան, որ երեք տարեկան էր գրեթէ, պառաւ աղջկան ըսածը ըմբռնեց և սկսաւ պոռչտալ չնչասպառ ըլլալու աստիճան։

— Հա՛յրը մի... ո՞վ է հայրը, հարցուց Օր. Ճուլիա, մինչ այդ բառը ըսելուն պէս յուսահատութեան կը մատնուէր փոքրիկը։

Իր արձակած ճիչերը կը մեղմանային, բայց խեղդուկ հեծկլտուքներ կ'ունենար, այն ատեն միայն ընդհատելով երբ կը դիտէր երկու անծանօթ դէմքերը։ Ցետոյ դարձեալ կը սկսէր պոռալ ուժգնօրէն։

Կարծես թէ բուռն վշտի մը ծայրայեղութեան մէջ պիտի պատռէր իր թռչնիկի կուրծքը։

— Ցետոյ պիտի հասկնաս եղելութիւնը, փսփսաց Ֆանի։ Նախ տղան հանդարտեցնենք։ Կաթ և կարկանդակ բեր... քնացնելու է։

— Հո՞ս պիտի պառկի։

— Այո՛... այո՛... Շուտ ըրէ՛։

Ճուլիա չէր սխորժեր անակնկալ բաներէն և տարադէպ պարագաներէն, որոնք կը խանգարէին իր սովորութիւնները։

Բայց մանկութեան անդիմադրելի հըրապոյրը կ'ազդէր պառաւ աղջկան սըրտին վրայ։

Եզական ու անյուսալի ուրախութիւն մը կը պատճառէր դիպուածին ընծայած այդ փոքրիկ էակներէն մէկը—արգիլուած գանձ մը զոր կը փափագին ձեռք անցընել—որուն պաշտպանութիւնը կը ստանձնէին հաճոյքով, գէթ առժամապէս վայելելու համար անոր ներկայութիւնը։

Օր։ Ճուլիա քիչ մը կաթ տաքցուց խոհանոցին մէջ։ Ցետոյ որմադարանին մէջ նայեցաւ։ Հաստեանկրու կոտրտած տուփ մը մէջտեղ հանեց։

Ու յաղթական ձեւով մը ներս բերաւ այդ փափուկ ուտելիքները, որոնք մանուկներու բերնին ջուրերը կը վազցնեն։ Ճուլիա տղուն առջեւ դրաւ զանոնք, որ տակաւին չէր հանուած։ Ֆանի վար առաւ անոր բուրդէ գդակը և ուղեց փոքր վերարկուն հանել։

Բայց այդ զանազան հոգածութիւնները տղուն մէջ սա համոզումը հաստատեցին թէ զինքը վար պիտի դնէին հոս։ Ուստի իր յուսահատութիւնը ա՛լ աւելի սաստկացաւ։

Փոքր թեւերը խաչաձեւեց, որպէս զի Օր. Ֆանի չկարենայ զինքը հանուեցնել։ Երբ Օր. Ճուլիա կաթին գաւաթը մօտեցուց տղուն շրթունքներուն, այս վերջինը մերժումի այնքան բուռն շարժում մը ըրաւ որ կաթին կէսը թափեցաւ պառաւ օրիորդին շրջազգեստին ու բէլըրինին վրայ։

—Օ՛հ, հանդարտէ, անուշիկս, հրեշտակս, կ'ըսէին երկու քոյրերը։

Ճուլիա, նորաձեւութեան պատկերներու նախկին գծագրիչ, որուն արուեստագիտական ճաշակը, ինչպէս կը պատահի երբեմն, իր ապարէզէն բարձր էր, այդ շողոքորթիչ կչտամբանքները ընդմիջեց, գոչելով.

—Ինչ աղուոր տղայ է։

Արդարեւ, պաշտելի մանուկ մըն էր ան։ Երբ վայրկեան մը լուռ կը մնար ու չէկ մազերով գլուխը կը դարձնէր՝ սենեակը քննելու համար, ինչպէս ծուղակի մէջ ինկած թռչնիկ մը՝ իր վանդակը, փոքր տղուն կաթնաթոյր վիզը կը տեսնուէր, որ գոգցես համբոյր ու գգուանք կը հրաւիրէր իր վրայ։ Իր խոշոր սեւ աչքերը, միեւնոյն ատեն վայրագ ու երկչոտ, թաւ արտեւանունքներուն տակ կը փայլէին, այնպէս որ թաւիշէ թարթիչները կը ծածկէին նայուածքը։ Ռնգունքը և վարդագոյն սիրուն բերանը անթերի ձեւ մը ունէին, հակառակ մանկական մեղկութեան։ Բարեձեւ տղայ մըն էր, առողջ երեւոյթով և պիրկ միսերով։ Ջղուտ սրունքները, մերկ և գուլպային վերի մասին վրայ թուխ, ի վեր կը հանէին իր բացօթեայ դաստիարակութիւն մը ստացած ըլլալը։

Սակայն տղան կը շարունակէր պայքարիլ, մերթ իր հայրիկը, մերթ ստընտուն և մերթ ալ իր կնքամայրը կանչելով։

— Շա՛տ լաւ կ'արտասանէ։ Հօրը և մօրը պէս կը խօսի, դիտել տուաւ Ճուլիա։ Նոնոշիկս, ի՞նչ է անունդ։

Տղան դադրեցուց լացը և աչքերը սեւեռեց պառաւ աղջկան վրայ։ Կարծես թէ հաճոյք զգացած էր արտասանութեան մասին իրեն ուղղուած մեծարանքէն։

— Ինչ խելացի տղայ է, գոչեց Ֆանի։

— Եթէ չլաս այսուհետեւ, թռչնիկ մը պիտի տամ քեզի, աղուոր կենդանի թըռչուն մը, որ մատիդ վրայ կանգ պիտի առնէ։

(Շարունակելի)